

การออกแบบหนังสือเกี่ยวกับ TYPOGRAPHY "BREAKING THE RULES" :
การหลุดพ้นจากข้อจำกัดในการออกแบบจัดวางตัวอักษร
TYPOGRAPHIC BOOK DESIGN : "BREAKING THE RULES"

นางสาวจิรายุ คูอมรพัฒนะ
Ms.JIRAYU KOO-ARMORNPATANA

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน 40808
วัน, เดือน, ปี 27 พ.ศ. 2544

.b.....
.i.....

ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
ภาควิชาศิลปะการออกแบบ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2543

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การออกแบบหนังสือเกี่ยวกับ typography “Breaking The Rules” :
การหลุดพ้นจากข้อจำกัดในการออกแบบจัดวางตัวอักษร
TYPOGRAPHIC BOOK DESIGN : “BREAKING THE RULES”

โดย

นางสาวจิรายุ คอสมรพัฒนะ

Ms.JIRAYU KOO-ARMORNPATANA

วันที่ 21/8/2549

อาจารย์ที่ปรึกษา – อาจารย์วิทยา หาญวารังศิลป์

วันที่ 25 พ.ค. 44

หัวหน้าภาควิชาศิลปะ – ผศ.จิระพงษ์ ภูมิจิตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อโครงการ	การออกแบบหนังสือเกี่ยวกับ TYPOGRAPHY "BREAKING THE RULES" : การหลุดพ้นจากข้อจำกัดในการออกแบบจัดวางตัวอักษร TYPOGRAPHIC BOOK DESIGN : "BREAKING THE RULES"
ชื่อ	นางสาวจิรายุ คูอมรพัฒนะ
สาขา	วิชานิเทศศิลป์ ภาควิชานิเทศศิลป์
คณะ	สถาปัตยกรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์วิทยา หาญวารังศิลป์
ปีการศึกษา	2543

บทคัดย่อ

การออกแบบกราฟฟิกในปัจจุบันมีรูปแบบที่หลากหลายโดยเฉพาะงานออกแบบกราฟฟิกที่มีผลทาง Visual นั้นนับวันจะยิ่งมีการแข่งขันกันสูงขึ้น การทำให้งานออกแบบมีความน่าสนใจเพื่อที่จะดึงดูดผู้บริโภค จึงมีความสำคัญเพิ่มขึ้นตามไปด้วย Typography ในแง่ของการออกแบบกราฟฟิกถือเป็นสิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งในการทำให้งานออกแบบมีความน่าสนใจ Typography ที่ดีจะไม่เป็นเพียงตัวอักษรที่ใช้สำหรับอ่าน หรือเขียนเท่านั้น แต่มันจะมีผลในการสื่อความหมายหรือความรู้สึกได้แม้จะยังไม่ได้อ่านมันก็ตามการ จัดวาง Typography นั้นถือเป็นทางเลือกที่มีความน่าสนใจในงานออกแบบการจัดวาง Typography ในรูปแบบใหม่ ๆ อย่างมีอิสระ ไม่ยึดติดกับกฎเกณฑ์ตายตัวที่มีมาแต่เดิม จะทำให้งานออกแบบมีความน่าสนใจด้วยผลลัพธ์ที่แปลกตาและแตกต่างไปจากเดิม สามารถสื่อถึง ความหมายและความรู้สึกได้ด้วยตัวของมันเอง โครงการนี้จึงได้ทดลองออกแบบจัดวาง Typography ในแนวทางใหม่ที่หลุดพ้นจากข้อจำกัดต่าง ๆ เพื่อสร้างความน่าสนใจให้กับงานออกแบบกราฟฟิก นำเสนอผ่านการสาธิต (demonstrate) ออกมาในรูปแบบของหนังสือเพื่อเป็นแนวทางให้กับตนเอง และผู้ที่สนใจในการศึกษาด้านกราฟฟิกต่อไป

การออกแบบหนังสือเกี่ยวกับ TYPOGRAPHY “BREAKING THE RULES” :
การหลุดพ้นจากข้อจำกัดในการออกแบบจัดวางตัวอักษร
TYPOGRAPHIC BOOK DESIGN : “BREAKING THE RULES”

ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
ภาควิชาศิลปะศิลป์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2543

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การออกแบบหนังสือเกี่ยวกับ typography “Breaking The Rules” :
การหลุดพ้นจากข้อจำกัดในการออกแบบจัดวางตัวอักษร
TYPOGRAPHIC BOOK DESIGN : “BREAKING THE RULES”

โดย

นางสาวจिरายุ คูอมรพัฒนะ
Ms.JIRAYU KOO-ARMORNPATANA

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Jirayu Koo-Armornpatana', written over a horizontal line.

อาจารย์ที่ปรึกษา – อาจารย์วิทยา หาญวารังศิลป์

วันที่ 2/2/64

วันที่ _____

หัวหน้าภาควิชาศิลปะ – ผศ.จิระพงษ์ ภูมิจิตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อโครงการ	การออกแบบหนังสือเกี่ยวกับ TYPOGRAPHY “BREAKING THE RULES” : การหลุดพ้นจากข้อจำกัดในการออกแบบจัดวางตัวอักษร TYPOGRAPHIC BOOK DESIGN : “BREAKING THE RULES”
ชื่อ	นางสาวจิรายุ คูอมรพัฒนะ
สาขา	วิชานิตเทศศิลป์ ภาควิชานิตเทศศิลป์
คณะ	สถาปัตยกรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์วิทยา หาญวารินทร์ศิลป์
ปีการศึกษา	2543

บทคัดย่อ

การออกแบบกราฟฟิกในปัจจุบันมีรูปแบบที่หลากหลายโดยเฉพาะงานออกแบบกราฟฟิกที่มีผลทาง Visual นั้นนับวันจะยิ่งมีการแข่งขันกันสูงขึ้น การทำให้งานออกแบบมีความน่าสนใจเพื่อที่จะดึงดูดผู้บริโภค จึงมีความสำคัญเพิ่มขึ้นตามไปด้วย Typography ในแง่ของการออกแบบกราฟฟิกถือเป็นสิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งในการทำให้งานออกแบบมีความน่าสนใจ Typography ที่ดีจะไม่เป็นเพียงตัวอักษรที่ใช้สำหรับอ่าน หรือเขียนเท่านั้น แต่มันจะมีผลในการสื่อความหมายหรือความรู้สึกได้แม้จะยังไม่ได้อ่านมันก็ตามการจัดวาง Typography นั้นถือเป็นทางเลือกที่มีความน่าสนใจในงานออกแบบการจัดวาง Typography ในรูปแบบใหม่ ๆ อย่างมีอิสระ ไม่ยึดติดกับกฎเกณฑ์ตายตัวที่มีมาแต่เดิม จะทำให้งานออกแบบมีความน่าสนใจด้วยผลลัพธ์ที่แปลกตาและแตกต่างไปจากเดิม สามารถสื่อถึงความหมายและความรู้สึกได้ด้วยตัวของมันเอง โครงการนี้จึงได้ทดลองออกแบบจัดวาง Typography ในแนวทางใหม่ที่หลุดพ้นจากข้อจำกัดต่าง ๆ เพื่อสร้างความน่าสนใจให้กับงานออกแบบกราฟฟิก นำเสนอผ่านการสาธิต (demonstrate) ออกมาในรูปแบบของหนังสือเพื่อเป็นแนวทางให้กับตนเอง และผู้ที่สนใจในการศึกษาด้านกราฟฟิกต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

การทำศิลปนิพนธ์ในครั้งนี้ประสบความสำเร็จได้ด้วยดี หลังจากที่ใช้เวลาในการค้นคว้า และวิจัยเป็นเวลานาน ด้วยความช่วยเหลือ และความกรุณาดูแลเอาใจใส่อย่างดียิ่ง จากบุคคลหลายๆท่าน จึงอยากขอขอบคุณ

- อาจารย์วิทยา หาญวารีวงศ์ศิลป์ และอาจารย์ภาควิชาศิลปะทุกท่านที่คอยให้คำปรึกษา
- ครอบครัวคุณมรพัฒนะ ที่คอยให้กำลังใจ และกำลังใจทรัพย์เสมอมา ขอขอบคุณ คุณพ่อ, คุณแม่ และพี่ชายทั้งสอง ที่เข้าใจ และสนับสนุนข้าพเจ้าในทุก ๆ เรื่อง
- เพื่อน ๆ นิเทศศิลป์ทุกคนที่ช่วยเหลือ และร่วมทุกข์ สุขด้วยกันมาตลอดระยะเวลา 4 ปี
- คุณไฉ่ก๊กี่ กำลังใจที่สำคัญที่สุดในทุกเรื่อง ทุกเวลา

จิรายุ คุณมรพัฒนะ

คำนำ

ในปัจจุบันการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารมีมากมาย ซับซ้อนขึ้น และยังมีการแข่งขันกันอย่างสูง ด้วย การทำให้ข้อมูลเหล่านี้มีความน่าสนใจในแง่ของการออกแบบ โดยการนำเสนอในรูปแบบใหม่ ๆ จึงเกิดขึ้นตามมา สำหรับศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นโครงการออกแบบที่เกี่ยวกับการจัดวางตัวอักษรที่หลุดพ้นจากข้อจำกัด ในรูปแบบใหม่ โดยใช้ความรู้ทางการออกแบบกราฟิก และการจัดวาง Typography ประกอบในการออกแบบโครงการนี้ ซึ่งจะทำให้ข้อมูลและสื่อต่าง ๆ มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

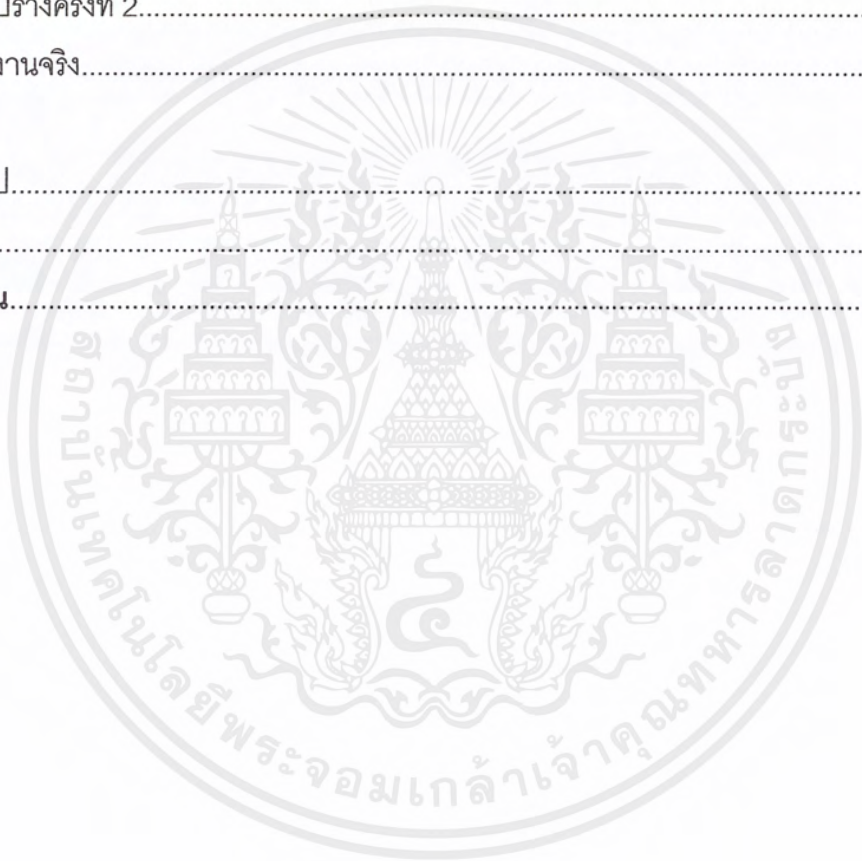
ข้าพเจ้าหวังว่าเอกสารฉบับนี้ และผลงานที่สำเร็จแล้วจะเป็นประโยชน์ เป็นแหล่งข้อมูล สำหรับผู้ที่สนใจได้ศึกษาต่อไป

สารบัญ

บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
คำนำ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญภาพประกอบ.....	จ
บทที่ 1 บทนำ	
- ความสำคัญของโครงการ.....	1
- วัตถุประสงค์ของโครงการ.....	1
- ขอบเขตของโครงการ.....	2
- กลุ่มเป้าหมาย.....	2
- แนวทางการบรรลุเป้าหมาย.....	2
- ขั้นตอนการทำงาน.....	3
บทที่ 2 การรวบรวมข้อมูล	
- ลักษณะของ TYPOGRAPHY.....	4
- การใช้ตัวอักษรในการออกแบบ.....	4
- ความหมายของ Expressive Typography.....	5
- ชนิดของ Expressive Typography.....	6
1) การเลือกใช้แบบตัวอักษรตามคุณลักษณะ.....	6
2) การปรับเปลี่ยนรูปร่างของตัวอักษร.....	8
3) การจัดวางตัวอักษร.....	9
4) การใช้องค์ประกอบอื่นๆ เข้ามาเสริม.....	11
5) การใช้คุณลักษณะทางภาษา.....	13
- ความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบหนังสือ.....	14
- การออกแบบหนังสือ.....	20

บทที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล/สรุปข้อมูล	
- ประเด็นที่ต้องการนำเสนอ.....	26
- โครงสร้างทั้งหมดของหนังสือ.....	26
บทที่ 4 ขั้นตอนการออกแบบ	
- แนวความคิดรวบยอด.....	33
- แนวความคิดย่อยในแต่ละหัวข้อ.....	33
- แบบร่างครั้งที่ 1.....	37
- แบบร่างครั้งที่ 2.....	40
- ผลงานจริง.....	46
บทที่ 5 บทสรุป.....	72
บรรณานุกรม.....	73
ประวัติผู้เขียน.....	74

สารบัญภาพ

ภาพแบบร่าง ครั้งที่ 1

- REPETITION.....	37
- REPETITION.....	38
- REPETITION.....	39

ภาพแบบร่าง ครั้งที่ 2

- BALANCE.....	40
- DIRECTION.....	41
- REPETITION.....	42
- SIZE.....	43
- SIZE.....	44
- SYMBOL.....	44
- WEIGHT.....	45

ภาพผลงานผลงานจริง

- BALANCE.....	46 - 47
- DIRECTION.....	41 - 49
- GROUP.....	50
- REPETITION.....	51 - 53
- RHYTHM.....	54
- SIZE.....	55 - 58
- SPACE.....	59 - 61
- SYMBOL.....	62 - 64
- TYPE FACE.....	65 - 67
- WEIGHT.....	68
- ส่วนหน้า : CONTENT/FORWORD.....	69
- ส่วนหลัง : INDEX.....	69
- END PAPER.....	70
- ปกหนังสือ.....	71

บทที่ 1

บทนำ

ออกแบบหนังสือเกี่ยวกับ typography “Breaking The Rules” : การหลุดพ้นจากข้อจำกัดในการออกแบบจัดวางตัวอักษร

ความสำคัญของโครงการ

การออกแบบจัดวางตัวอักษร ถือเป็นส่วนประกอบสำคัญในการออกแบบงานต่าง ๆ ซึ่งช่วยส่งเสริมให้ผู้อ่านสามารถเห็นถึงอารมณ์, น้ำเสียง, ความหมาย, และสื่อถึงใจความสำคัญของข้อความหรือเนื้อเรื่องที่ต้องการจะสื่อสารในงานออกแบบนั้น ๆ ได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น แต่เนื่องจากตามหลัก Typography ที่ศึกษามานั้นมีข้อจำกัดในการออกแบบ ทำให้ไม่สามารถออกแบบ และสร้างสรรค์งานได้อย่างเต็มที่

โครงการนี้เป็นการทดลองออกแบบ Typography ที่หลุดพ้นจากข้อจำกัด ในรูปแบบของหนังสือ โดยนำเสนอผ่านการสาธิต (demonstrate) ให้เห็นถึงการออกแบบจัดวางตัวอักษรที่มีความยืดหยุ่น และแตกต่างออกไปจากข้อจำกัดที่มีอยู่ เพื่อให้เกิดแนวทางใหม่ในการสร้างสรรค์การจัดวางตัวอักษร ตลอดจนสามารถที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในงานออกแบบได้

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อศึกษาทฤษฎีการจัดวางตัวอักษรในงานออกแบบ
2. เพื่อศึกษา และทดลองออกแบบการจัดวางตัวอักษรในแนวทางใหม่ๆ
3. เพื่อศึกษา และเสริมทักษะความเข้าใจในลำดับขั้นตอนการออกแบบจัดทำหนังสือ

ขอบเขตของโครงการ

ออกแบบหนังสือจำนวน 1 เล่ม ขนาด 6.5 x 9.5 cm. ประกอบด้วย

1. เนื้อหาในเล่ม
  - อธิบายถึงทฤษฎีการออกแบบการจัดวางตัวอักษรในลักษณะต่างๆ
  - สถิติการออกแบบการจัดวางตัวอักษรในแนวทางใหม่ๆ
2. ออกแบบปกหน้า – ปกหลังของหนังสือ

กลุ่มเป้าหมาย

- นักเรียน นักศึกษาด้านการออกแบบ
- ผู้ที่สนใจเกี่ยวกับการออกแบบจัดวางตัวอักษร

แนวทางในการบรรลุเป้าหมาย

1. ด้านข้อมูล
  - ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ Typography เพื่อจัดระเบียบและนำเสนอข้อมูล
  - ศึกษา วิเคราะห์ และตีความลักษณะของการออกแบบจัดวาง Typography ตามหลักกฎเกณฑ์ต่างๆ
  - ศึกษาการออกแบบหนังสือ
2. ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล
  - วิเคราะห์ข้อมูลของการออกแบบจัดวาง typography ตามหลักกฎเกณฑ์ที่มีอยู่เดิมจนได้แนวทางในการนำเสนอผลงาน
  - วิเคราะห์ข้อมูลของการออกแบบจัดวาง typography และนำมาเรียบเรียงใหม่เพื่อใช้เป็นคำอธิบายในผลงาน
  - วิเคราะห์โครงสร้าง และรูปแบบของหนังสือเพื่อนำมาออกแบบเป็นสื่อของโครงการ

3. ด้านการออกแบบ

- ทดลองออกแบบ (ทำแบบร่าง) จากการวิเคราะห์ข้อมูล ปรับปรุงแก้ไขจนได้งานออกแบบที่เหมาะสม และสำเร็จสมบูรณ์

ขั้นตอนการทำงาน

1. เสนอหัวข้อเพื่อพิจารณา และอธิบายแนวคิด ความเป็นไปได้ในการออกแบบ
2. เสนอข้อมูลทางการศึกษา Typography และการจัดวางตัวอักษร สรุปเบื้องต้น เสนอการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบ รวบรวม จัดข้อมูลเอกสาร
3. เสนอแบบร่างครบบของหนังสือทุกส่วน ข้อมูลเอกสารส่วนที่สำคัญ
4. เสนอผลงานออกแบบหนังสือที่เป็นชิ้นงานสำเร็จ พร้อมทั้งข้อมูลเอกสารทั้งหมด

บทที่ 2

การรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของ TYPOGRAPHIC

การใช้ตัวอักษรในการออกแบบ

การใช้ตัวอักษรในการออกแบบนั้น ได้พัฒนามาตั้งแต่ยุคแรกเริ่มที่กำเนิดการพิมพ์ จนถึงในยุคปัจจุบันทำให้มีแบบแผนที่ต่างกันไปมากมาย ตามแต่แนวความคิดที่โดดเด่นในแต่ละยุคสมัย นักออกแบบจึงมีวิธีการมากมายในการที่จะนำตัวอักษรมาใช้ในงานออกแบบ ซึ่งในที่นี่จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ ที่เห็นได้ชัดเจนคือ

1. แบบ VITALITY , DYNAMISM
2. แบบ CLARITY AND ORDER

1. แบบ VITALITY , DYNAMISM

คือการใช้ตัวอักษรในการออกแบบที่ดูแล้วมีพลัง มีความรู้สึกถึงการเคลื่อนไหว การออกแบบตัวอักษรในลักษณะนี้เน้นให้เกิดความตื่นเต้น ตามมาด้วยความสามารถที่จะอ่านได้ และสุดท้ายคือเรื่องของกฎไวยากรณ์ ซึ่งจะใช้วิธีแสดงออกทางกราฟฟิก เพื่อที่จะบอกให้รู้สึกถึงข้อความที่ต้องการจะสื่อสาร ตัวอักษรที่ใช้ออกแบบในลักษณะนี้จะถูกใช้เป็นอย่างงาน เพื่อทำให้งานกราฟฟิกที่เกิดขึ้นนั้น น่าสนใจ ลักษณะเช่นนี้เกิดขึ้นจากแนวความคิดของลัทธิ FUTURISM ดังที่ปรากฏใน หนังสือพิมพ์ LETIGRO ในฝรั่งเศส วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 1907 ผู้เขียนคือ ฟิลิปโป โทมัสโซ มาร์ทีนี มีความเชื่อวก่อนที่จะสร้างงานใหม่และดีกว่าของเดิมนั้น จะต้องทำลายของเก่าให้ได้เสียก่อน และปรัชญาในด้านนี้ของเขาก็แพร่หลายไป

จนรวมไปรับงานออกแบบในยุคนั้น ๆ ด้วย คือ จากการที่ตัวอักษรต้องเว้นเป็นบรรทัดถูกหลักไวยากรณ์ ทำตามแบบที่มีมาแต่เดิม กลายมาเป็นแบบที่เน้นพลังดึงดูดในการมองเห็นถึงความเคลื่อนไหว เห็นถึงน้ำเสียงและภาพ งานในชุดนี้จึงเป็นการปฏิบัติแผนนั้นมาแต่เดิมอย่างสิ้นเชิง

1. แบบ CLARITY AND ORDER

คือแบบที่มีแบบแผนชัดเจน อ่านง่าย (แต่ไม่น่าเบื่อ) มีแนวความคิดพื้นฐานคือ ตัดทอนส่วนที่ไม่สำคัญต่าง ๆ เช่น ส่วนตกแต่งประดับประดาหรือแม้แต่ SERIF ออก นิยมประโยชน์ทางการใช้งาน ทำให้ส่วนประกอบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในงานออกแบบง่ายต่อสายตาในการอ่าน มีหลักดังนี้คือการให้ผู้อ่านเห็นได้โดยตรงและรับรู้ข้อความ ตามหลักของเหตุผล การใช้ความไม่เคลื่อนไหว และไม่แสดงอารมณ์ เนื่องจากความต้องการประหยัดเวลาในการอ่าน แนวความคิดนี้ได้พัฒนาขึ้นมาในสมัยหลังจากยุค FUTURIST คือ ประมาณในปี 1920 ขึ้นไปนั่นเอง

ลักษณะของตัวอักษร รูปแบบนี้ที่เห็นชัดคือการไม่มี SERIF การใช้ตัวหนาบาง ในการจัดตามความสำคัญของข้อความเช่น หัวข้อ → สอนอธิบาย → รายละเอียด

จากในยุคของ FUTURIST ที่มีแนวคิดในการใช้ตัวอักษรที่มีพลัง (VITALITY) ซึ่งจะเน้นถึงความตื่นเต้น ของการมองเห็นในแง่ที่เป็น ภาพ มากกว่า ความถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ หรือแบบแผนเดิมที่มีมา ซึ่งวิธีนี้จะแสดงออกถึงอารมณ์ น้ำเสียง หรือแม้กระทั่งความหมายของข้อความด้วยตัวอักษรเอง เป็นแนวคิดที่เพิ่มความน่าสนใจในการออกแบบกราฟิก ทำให้นักออกแบบในยุคต่อมา ยังคงใช้วิธีนี้อยู่เสมอ และมีการพัฒนารูปแบบวิธีการสร้างความน่าสนใจขึ้นอีกมากมาย ตามการพัฒนาของเทคโนโลยีการพิมพ์ จนมาภายหลังวิธีดังกล่าวคือ การผสมกลมกลืนกันระหว่างข้อความกับภาพที่ปรากฏมีนักออกแบบ เรียกวิธีนี้หลายชื่อด้วยกัน เช่น EXPRESSIVE TYPOGRAPHY หรือ TYPOGRAPHIC ILLUSTRATION

ความหมายของ EXPRESSIVE TYPOGRAPHY

คือ การที่ตัวอักษรในงานออกแบบนั้นสามารถแสดงออก หรือส่งเสริมให้ผู้อ่านสามารถเห็นถึงอารมณ์, น้ำเสียง, ความหมาย, ข้อความ หรือเนื้อเรื่องที่ต้องการจะสื่อสารได้ชัดเจนยิ่งขึ้น การที่จะสื่อสารดังกล่าวทำได้ด้วยวิธีการทางกราฟิกหลายทาง ตั้งแต่เรื่องของทัศนธาตุ รูปทรงไปจนถึงการจัดวาง

ชนิดของ EXPRESSIVE TYPOGRAPHY

โดยทั่วไปแล้วจะไม่มีกรแบ่งแยกจำเพาะงานแต่ละชนิดไว้อย่างชัดเจน ในการนำไปใช้แต่มานที่นี้จะแบ่งออกเป็นวิธีใหญ่ ๆ จากวิธีการ และปัจจัยที่ใช้ในการออกแบบ รวมไปถึงเทคนิคที่ทำให้งานออกแบบน่าสนใจ แบ่งได้ 5 ประเภทดังนี้

1. การเลือกใช้แบบตัวอักษร ตามคุณลักษณะ
2. การปรับเปลี่ยนรูปร่างของตัวอักษร
3. การจัดวางตัวอักษร
4. การใช้องค์ประกอบอื่น ๆ เข้ามาเสริม
5. การใช้คุณลักษณะทางภาษา

1. การเลือกใช้แบบตัวอักษร ตามคุณลักษณะ

ตัวอักษรมักจะใช้เป็นสัญลักษณ์ในการออกเสียง แต่ยังมีสิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งของตัวอักษรที่สามารถแสดงออก เพื่อการสื่อสารได้ดียิ่งขึ้น ก็คือ การเลือกใช้ตัวอักษรตามคุณลักษณะของแต่ละแบบตัวอักษร ซึ่งจะช่วยให้งานออกแบบนั้นมีความเหมาะสม และสัมพันธ์กันกับความหมายของคำหรือข้อความ ดูจากคุณสมบัติต่าง ๆ ของแบบตัวอักษรเป็นข้อ ๆ ดังต่อไปนี้

1.1 TYPE FACE (แบบตัวอักษร)

มีแบบตัวอักษรมากมาย หลายแบบในปัจจุบัน ซึ่งเมื่อพิจารณาในแต่ละลักษณะเฉพาะของแต่ละแบบแล้ว ก็จะได้เห็นได้ถึงความแตกต่างที่เกิดจากนักออกแบบ ที่ได้ออกแบบให้ตัวอักษรในแต่ละแบบสามารถสื่อสารได้เหมือนกับเป็นน้ำเสียง, เป็นการแสดงออกทางสีหน้า หรือสามารถถ่ายทอดถึงอารมณ์ได้ ซึ่งการเลือกใช้ขึ้นอยู่กับการตีความ ทำความเข้าใจถึงลักษณะของเนื้อหาที่เหมาะสม

แบบตัวอักษรแบ่งได้เป็น ตัวพิมพ์, ตัวเขียน

ตัวพิมพ์คือ ตัวอักษรที่เกิดจากการพิมพ์ในระบบต่าง ๆ มีหลายรูปแบบ แยกย่อยออกได้เป็นประเภทใหญ่ ๆ คือ

- แบบมี SERIF - แบบ ECCENTRIC แบบไม่ปกติ แบบดัดแปลง
- แบบไม่มี SERIF - พิมพ์แบบลายมือเขียน

ส่วนตัวเขียนคือ ตัวที่เป็นลายมือ, แบบการคัดตัวบรรจง หรืออักษรประดิษฐ์ เมื่อนักออกแบบเห็นว่าตัวอักษรที่มีอยู่ไม่สามารถสื่อความหมายในแบบที่ต้องการได้ จึงจำเป็นที่จะต้องใช้ลายมือเขียน และลายมือเขียนนี้ก็เป็นอีกวิธีที่สามารถแสดงออกถึงอารมณ์, น้ำเสียงได้เป็นอย่างดี และยังทำให้ได้รู้สึกใกล้ชิดกับผู้เขียน เหมือนสามารถให้ผู้เขียนมาสื่อสารโดยตรงกับคนอ่านได้อีกด้วย

1.2 การเลือกใช้ชุดของตัวอักษร

และตัวอักษรที่ดัดแปลงมาจากชุดตัวเอียง ตัวหนา ตัวบาง เป็นต้น ซึ่งตัวอักษรในแต่ละชุดก็จะมีลักษณะเฉพาะเป็นบรรยากาศ หรืออารมณ์, บุคลิกที่แตกต่างกันไป และการที่มีตัวตัวอักษรมีตัวเอียง, หนา ฯลฯ นี้ยังช่วยเพิ่มท่าทาง, น้ำเสียงที่ดูแตกต่างไปได้อีกด้วย

ลักษณะ FAMILY ของตัวอักษร สามารถแบ่งได้เป็น

- SLANT หรือ ITALIC คือตัวเอียง เมื่อตัวอักษรเอียงก็จะทำให้เกิดความเคลื่อนไหวขึ้น และความเอียงที่ต่างกัน ก็จะทำให้ผลในการมองเห็นที่ต่างกันด้วย
- WEIGHT คือน้ำหนัก ความหนา-บาง ของตัวอักษร
- WIDTH คือความกว้าง-แคบ ยืด-หด ของตัวอักษร

1.3 SIZE (ขนาดของตัวอักษร)

ความสัมพันธ์ของขนาดที่มีต่อข้อความก็สามารถสร้างความน่าสนใจ และยังสามารถช่วยให้อ่านข้อความได้ง่าย

2. การปรับเปลี่ยนรูปร่างของตัวอักษร

ในการที่จะทำให้ตัวอักษร, คำ หรือข้อความเปลี่ยนไป และมีผลต่อการมองเห็นไปถึงอารมณ์ การเคลื่อนไหว หรือความหมายของคำนั้น ๆ ได้อีกวิธีก็คือ การปรับเปลี่ยนรูปร่างของตัวอักษร ซึ่งจะสามารถทำได้มากมายหลายวิธี และให้ผลที่แตกต่างกันออกไป มีเทคนิควิธีการดังนี้

2.1 การบิดเบือน

คือ การทำให้ข้อความสามารถถ่ายทอดออกมาเหมือนเป็นสัญลักษณ์ เป็นภาพจริง ๆ เมื่อตัวอักษรถูกบิดเบือนไป อาจจะทำให้มันไม่เข้าอยู่ในชุดอักษรใด ๆ แต่สิ่งสำคัญจะอยู่ที่การบิดเบือนเพื่อความหมายที่จะสื่อสารนั้น ทำได้โดย

- การทำให้เหมือนกับขาด ถูกตัด ถูกฟัน (ทำให้ไม่เห็นความต่อเนื่อง)
- การทำให้เอียง เฉย (ทำให้เกิดมิติ, บรรยากาศ)
- ทำให้โค้ง, โค้ง, งอ (ทำให้เห็นเป็นมิติ หรือเห็นถึงการเคลื่อนไหว)
- ทำให้แผ่ออก, ขยายออก หรือถูกกดทับ
- ทำให้เบลอ, ไม่ชัด
- ทำให้เป็นภาพสะท้อน หรือภาพกลับกัน
- ทำให้เสียรูปทรง
- ทำให้ดูแตกหัก
- ทำให้ดูฉีก
- ทำให้เหมือนยับ

2.2 การต่อเติม หรือลดลง

ของส่วนประกอบของคำนั้น ๆ ซึ่งจะทำให้เป็นการเน้นทำให้หนักแน่นยิ่งขึ้น

- การเพิ่มเติม เช่น เติมเส้น, สี, น้ำหนัก เพื่อเน้นย้ำ
- การลด หรือการทำให้หายไป แต่ยังสามารถอ่านได้ใจความ และเป็นนัยถึงตัวที่หายไป

- การต่อเติมตัวอักษร หรือ การวาง การขยาย หรือยืดออก

2.3 การใช้เส้นแบบนอกของตัวอักษร ดังต่อไปนี้

- ความหนาบาง
- เส้นชนิดต่าง ๆ กัน เช่น เส้นไซปลา, จุด, สั้น, ยิกยือ ฯลฯ

2.4 การใช้พื้นผิวของตัวอักษร

ผิวที่แตกต่างกันไปของตัวอักษรย่อมส่งผลต่อความรู้สึกที่ต่างกันไปด้วย

2.5 การทำให้เกิดมิติของตัวอักษร

เกิด 3 มิติ เป็นหลักพื้นฐานทางการลงตาให้เกิด 3 มิติ บน ระนาบ 2 มิติ เช่น การทำให้เกิดปริมาตร เกิดความลึก การลอย เกิดเงา เป็นต้น

2.6 ความเข้มของน้ำหนัก

ทำให้เห็นถึงการเน้นย้ำที่ต่างกันออกไป

2 การจัดวางตัวอักษร

ในการจัดวางข้อความที่มีความหมายมีข้อจำกัดในการอ่านที่ต้องอ่านต่อเนื่องกันไป และต้องให้อ่านได้ง่าย ดังนั้นข้อความที่มีความยาวมาก ๆ อย่างพวกหนังสือวิชาการ (TEXT BOOK) หรือข้อความอื่น ๆ ในหนังสือทั่วไป จำเป็นต้องกำหนดความยาวบรรทัด และความยาวของหน้ากระดาษ เพื่อให้สายตามีจุดกำหนดเลี้ยวกลับ เพื่อที่จะอ่านข้อความนั้น ๆ ได้อย่างง่ายดาย ซึ่งนั่นก็คือคอลัมน์นั่นเอง แต่สำหรับข้อความที่มีขนาดกระชับกว่า เช่น ข้อความ, โฆษณา, ชี้อ, หัวข้อ หรือบทกวีต่าง ๆ สามารถออกแบบจัดวางได้อย่างมีอิสระกว่า ดังนั้นการจัดวางตัวอักษรที่ไม่ยาวมากนัก ก็มีวิธีที่จะทำได้มากมาย ซึ่งพอจะแบ่งแยกรูปแบบที่จะทำให้เกิดลักษณะของ EXPRESSIVE TYPOGRAPHY ได้ดังนี้

1. แบบที่จัดวางแล้วสามารถเป็นเสมือนภาพที่แสดงออก สอดคล้องส่งเสริมเนื้อหาได้ด้วย
2. แบบที่จัดวางโดยให้เกิดค่าของน้ำเสียง, จังหวะ หรือการออกเสียงที่สามารถเห็นได้ด้วยตาไปพร้อม ๆ กับการอ่านด้วย

3. แบบที่จัดวางให้เห็นถึงลักษณะที่เคลื่อนไหวที่สอดคล้องไปกับความหมาย และเนื้อหา

ซึ่งวิธีการจัดวางจะเกิดได้จากองค์ประกอบเหล่านี้

- ความสมดุล

มีด้วยกัน 2 ประเภท การจัดวางให้เกิดความสมดุลในหน้ากระดาษ กับแบบที่ทำให้เกิดความไม่สมดุล ความสมดุลทำให้เกิดความรู้สึกที่สงบ สุภาพ เป็นทางการ และเห็นเป็นรูปร่าง ในขณะที่แบบไม่สมดุล จะทำให้เกิดความรู้สึกที่เคลื่อนไหว และเกิดจุดสนใจขึ้น

- ทิศทาง

คือการจัดวางตัวอักษร หรือข้อความให้เกิดเป็นทิศทาง จะทำให้เกิดความรู้สึกที่แตกต่างกัน ในการมองเห็นตามแต่ทิศทางที่เกิดขึ้น เช่น แนวนอนให้ความรู้สึกสงบ นิ่ง ราบเรียบ ในขณะที่ทิศทางที่ต่าง ๆ กันจะแสดงให้เห็นถึงความขัดแย้ง ดุจพุ่งเหยิง เป็นต้น

- ความเป็นกลุ่มก้อน และการจัดกระจาย

ซึ่งในการจัดวางแผนนี้คือความเป็นกลุ่มเป็นก้อนอาจแสดงถึงความกลมกลืน ผสมผสานกัน ในแต่ละองค์ประกอบเป็นหนึ่งเดียว หรืออาจเป็นการแออัดยึดเยียดกันก็ได้ ความเป็นกลุ่มก้อนนี้จะแสดงให้เห็นถึงความหนาแน่นของความหมายของข้อความนั้น ๆ นั่นเอง

- ความถี่-ห่าง

ของตัวอักษรหรือข้อความ ก็มีผลต่อการมองเห็น และความรู้สึกได้ เช่น แบบตัวอักษรที่จัดให้เหลื่อมซ้อนกัน ทำให้เห็นถึงความเบียดเสียดในพื้นที่ที่จำกัด เป็นต้น

- การซ้ำ

ไม่ว่าจะเป็นการซ้ำที่มากหรือน้อย จัดวางแผนอย่างจงใจหรือไม่ ก็สามารถสร้างพลังในการมองเห็นที่แตกต่างกันไปด้วย การซ้ำทำให้รู้สึกได้ถึงจำนวนที่เพิ่มขึ้น และยังสามารถหมายถึงภาพที่หาจุดได้ยากของเสียงสะท้อนอีกด้วย

- จังหวะ

จากโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นเส้นตัวอักษร ก็เปรียบคล้ายกับเสียงดนตรีอีกด้วย หรืออีกแง่คือ สามารถเป็นภาพของคนตรีได้ด้วย การซ้ำกับจังหวะอาจคล้ายคลึงกัน แต่มันต่างกันตรงที่ การซ้ำนั้นจะซ้ำเหมือนกันทั้งหมด แต่จังหวะไม่ได้เกิดจากการซ้ำเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ยังเกิดจากที่ว่าง, สีน้าหนัก, ความกว้าง, ความหนา-บาง, ขนาด และความสูง ได้อีกด้วย

- การหมุน

การหมุนของตัวอักษร คำ หรือข้อความ จะทำให้เกิดมุมมองที่ต่าง ๆ กันออกไปในการจัดวาง ทำให้เกิดพลังความเคลื่อนไหว รวมไปถึงอาจทำให้ได้ความรู้สึก และอารมณ์ที่แตกต่าง ไม่อาจคาดถึงได้อีกด้วย

3. การใช้อองค์ประกอบอื่น ๆ เข้ามาเสริม

นอกจากส่วนที่จะเกี่ยวกับตัวอักษรนั้นเรายังสามารถนำเอาองค์ประกอบอื่น ๆ เข้ามาเสริม หรือสนับสนุนให้การอ่าน สามารถสร้างให้เกิดอารมณ์, น้ำเสียง หรือแสดงนัยได้ อย่างเช่น การนำภาพเข้ามาใช้แทนตัวอักษรใดอักษรหนึ่ง แล้วยังสามารถอ่านเป็นคำได้ และภาพก็ยังสามารถแสดงถึงนัย ความหมายของคำ และข้อความนั้น ๆ เป็นต้น

ดังจะแยกประเภทขององค์ประกอบอื่น ๆ ดังนี้

- การใช้เส้น

ซึ่งเส้นทำหน้าที่เป็นเหมือนกับสัญลักษณ์อย่างหนึ่งที่สามารถเน้นย้ำคำ หรือข้อความ และทำให้ข้อความนั้น ๆ ชัดเจนขึ้น หรือเพื่อเป็นการบ่งชี้ หรือนำสายตาไปสู่เป้าหมายได้ เส้นที่นำมาใช้ในแต่ละแบบทำให้เกิดผลที่ต่างกัน เช่น เส้นตรงแนวนอน เหมือนการย้ำความสำคัญของข้อความ เส้นตั้งทำให้เกิดการแบ่งแยกพื้นที่ออกจากกัน เส้นเฉียง, เส้นโค้งจะทำให้เกิดความเคลื่อนไหว และไม่เป็นทางการ นอกจากนี้ยังมีเส้นในลักษณะพิเศษต่าง ๆ เช่น เส้นขั่นบันได เส้นขาดเป็นห่วง ๆ หรือเส้นประ เป็นต้น

- การใช้รูปร่างต่าง ๆ (SHAPES)

นำมาประกอบกับตัวอักษร ทั้งรูปร่างที่เป็นรูปร่างอิสระ หรือรูปร่างที่เป็นเรขาคณิต รูปร่างสามารถสร้างความใกล้ชิดกันภายในที่ว่างของตัวอักษรที่แยกกันเป็นส่วน ๆ หรือเพื่อที่จะทำให้เด่น และเพื่อแบ่งสรรมัน และรูปร่างสามารถแสดงออกถึงความหมายของคำ หรือข้อความที่ซ่อนเร้นอยู่ได้

- การใช้สัญลักษณ์ (SYMBOLS)

อันได้แก่ พวกเครื่องหมายทางภาษาต่าง ๆ เครื่องหมายวรรคตอน ไม้มัก รวมไปถึงชุดตัวอักษรพิเศษที่เป็นสัญลักษณ์ เช่นชุด DINGBAT, FLEURONS หรือ ISOTYPE สัญลักษณ์เป็นส่วนที่สนับสนุนตัวอักษรในการนำมาใช้แต่ละสัญลักษณ์ก็มีความหมายเฉพาะและควรจะใช้ตัวสัญลักษณ์ที่อยู่ในชุดตัวอักษรเดียวกันในการนำมาใช้ มีทั้งการใช้ตามหลักปกติ หรือดัดแปลงเพื่อให้เกิดความเด่น เน้นย้ำเป็นพิเศษ เพื่อผลในการมองเห็นที่แตกต่างกันไป

- การใช้พื้นหลัง (GROUND)

ซึ่งจะทำให้เกิดผลในการอ่าน ด้วยน้ำหนักของสี และตัวอักษร ที่จะแบ่งแยกชัดเจน-อ่านได้ชัดเจน กับแบบที่น้ำหนักกลมกลืนกันไป

- การใช้ภาพ (IMAGE)

ภาพที่นำมาประกอบนี้จะต้องเป็นภาพที่ช่วยสนับสนุน และส่งเสริมให้ความหมายเด่นชัดขึ้น หรือแสดงนัยอย่างแนบเนียนต่อคำ หรือข้อความนั้น ๆ การนำภาพมาใช้ก็มีด้วยกันหลายแง่คือ การทำเป็นภาพพื้น การนำมาจัดวางร่วมกับตัวอักษร การผสมกลมกลืน หรือซ่อนกันไปกับตัวอักษร นอกจากนี้ยังมีวิธีดัดแปลงต่าง ๆ อีกมากมาย

- การใช้สี (COLORS)

ก็เป็นส่วนสำคัญอีกส่วนที่ช่วยส่งเสริมให้ความหมาย หรืออารมณ์ชัดเจนขึ้นได้ อย่างการนำสีมาใช้ในเชิงจิตวิทยา หรือการใช้ในแง่สัญลักษณ์ หรือเป็นสีที่สะท้อนเรื่องความเชื่อ นอกจากนี้ยังเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความเป็นกลุ่มก้อน จังหวะ หรือองค์ประกอบอื่น ๆ ด้วย

5. การใช้คุณลักษณะทางภาษา

การใช้คุณลักษณะ หรือคุณสมบัติพิเศษทางภาษา ในการออกแบบ โดยใช้ตัวอักษรนั้นมักจะอยู่บนพื้นฐานความคิดที่ว่าต้องประกอบสิ่งเหล่านี้ไว้ด้วยกัน นั่นคือ รูปร่าง นามธรรม รูปทรงของตัวอักษรเองไปสู่ PATTERN ไปสู่การประกอบเป็นคำ จนถึงการสื่อความหมาย ซึ่งทั้งหมดนี้ต้องควบคู่กันไป และหากเราออกแบบโดยไม่คำนึงถึงลักษณะแบบแผนอันถูกต้องนี้ ก็将与พบกับผลกระทบต่อความรู้สึกที่พิเศษขึ้นมาอีกแง่หนึ่ง อย่างเช่น การใช้ภาษาอังกฤษต้องขึ้นต้นด้วยตัว CAPITAL แต่เราไปใช้ตัวธรรมดา หรือ CAPITAL ตัวเล็ก ก็จะทำให้เกิดผลให้จุดสังเกตเปลี่ยนแปลงไป เป็นต้น นอกจากนี้ คุณสมบัติของตัวอักษรในการอ่านจากหน้าไปหลัง อ่านจากทางซ้ายทางขวา หรือการฟ้องรูปฟ้องเสียง รวมไปถึงความหมายของประโยคในแง่ตรงข้ามกับคำพูด การตกลงหายไปของส่วนที่ควรจะมีอยู่ โดยที่ผู้อ่านคุ้นเคยกับมัน เมื่อมันหายไปจึงรู้สึกพิเศษขึ้นมา หรือการจัดวางตัวอักษรผิดตำแหน่ง การใช้ตัวอักษรอื่นๆ เข้ามาแทนที่แต่ยังสามารถอ่านได้เหมือนเดิม หรือการอ่านแค่เพียงจุดสำคัญก็สามารถเข้าใจเนื้อหาได้ ซึ่งในการที่จะสังเกตเห็นสิ่งเหล่านี้ในภาษานั้นควรจะเข้าใจในกฎเกณฑ์เดิมให้ดีเสียก่อน และการที่จะหยิบมาใช้ในแต่ละแบบนั้น ก็ควรจะเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องสนับสนุน หรือแสดงเป็นนัยให้ได้คิดตาม สิ่งที่เราใช้จึงควรที่จะเป็นสากลที่คนทั่วๆ ไปรู้จัก และสามารถเข้าใจได้ ก็จะทำให้เพิ่มความน่าสนใจให้กับงานออกแบบ หรือทำให้รู้สึกได้ถึงสิ่งที่ต้องการจะสื่อสารได้มากยิ่งขึ้นไปอีกด้วย

ความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบหนังสือ

บทบาท และความสำคัญของหนังสือ

งานทางด้าน Graphic Design เป็นการออกแบบที่เกี่ยวข้องกับการพิมพ์เป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะการออกแบบสำหรับพิมพ์หนังสือ, นิตยสาร, หนังสือพิมพ์, วารสาร ตลอดจนเอกสารตำราทางวิชาการต่าง ๆ ซึ่งจัดว่าเป็นช่างงานที่มีการผลิตเป็นจำนวนมาก ตามสภาพของความเจริญก้าวหน้า และการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งมีความต้องการที่จะเผยแพร่ออกไป แต่ไม่ว่าจะเพื่อวัตถุประสงค์ หรือผลประโยชน์ด้านใดก็ตาม สิ่งสำคัญของการเผยแพร่คือ ความต้องการให้เกิดการรับรู้ในข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพและกว้างขวาง หนังสือและเอกสารการพิมพ์ในแบบต่าง ๆ จึงเกิดขึ้นเพื่อเป็นสื่อกลางรองรับความต้องการด้านการเผยแพร่ที่ต้องอาศัยวิธีการผลิตซ้ำ (Reproduction) ทางกรพิมพ์มาช่วยในการเพิ่มปริมาณของข่าวสารหรือข้อมูล และอาศัยวิธีการออกแบบมาช่วยเพื่อสร้างเสริมข่าวสารด้วยการจัดหน้า (Page Layout) หรือพื้นที่ในส่วนต่าง ๆ ของหนังสือให้เกิดความสวยงาม น่าสนใจ และอ่านได้ง่าย โดยใช้องค์ประกอบพื้นฐานสำคัญ 2 ประการ คือ ตัวอักษร และภาพประกอบต่าง ๆ มาสร้างสรรค์ขึ้น

โครงสร้างของหนังสือ

โครงสร้างเป็นตัวแสดงรูปแบบของหนังสือ ซึ่งจะมีโครงสร้างเฉพาะตัวในโครงสร้างส่วนรวม (Structure as a whole) ย่อมประกอบด้วยโครงสร้างรอง (Structure) จากวิวัฒนาการทางความคิดเกี่ยวกับหนังสือ ได้เกิดรูปแบบโครงสร้างของหนังสือเป็นรูปแบบสากล (Universalization) ในหนังสือเล่มหนึ่ง ๆ สามารถวิเคราะห์โครงสร้างได้ 3 ลักษณะโครงสร้าง ดังนี้

1. โครงสร้างของรูปเล่มหนังสือ (Book Design) ประกอบด้วย
  - 1.1 ส่วนปก เช่น ปกหน้า ปกหลัง ปกครอง ปกลอย
  - 1.2 ส่วนรองปก เช่น หน้าลิขสิทธิ์ หน้าอุทิศ หน้านิยม หน้าคำนำ
  - 1.3 ส่วนสารบัญ เช่น สารบัญเรื่อง สารบัญภาพ
  - 1.4 ส่วนเนื้อหา เช่น ภาค บท
  - 1.5 ส่วนเสริมเนื้อหา เช่น บรรณานุกรม วรรณคดี
  - 1.6 ส่วนประกอบภายในเนื้อหา เช่น ภาพ สถิต เเงอรรด
2. โครงสร้างของเค้าโครงเรื่อง (Plot Design) ประกอบด้วย
  - 2.1 ตัวเค้าโครง (plot)
  - 2.2 แก่นสาระ (Theme)
  - 2.3 ฉาก (Setting)
  - 2.4 ตัวละคร (Character)
  - 2.5 ภาพพจน์ (Figure of Speech)
3. โครงสร้างของต้นฉบับ (Manuscripts) ประกอบด้วย
  - 3.1 รูปแบบ (Format)
  - 3.2 เนื้อเรื่อง (Mastery of Content)
  - 3.3 ข้อมูลหลักฐาน (Fact)
  - 3.4 รูปแบบของความคิด (Concept)
  - 3.5 ถ้อยคำภาษา (Wording)

ส่วนประกอบของหนังสือ

ส่วนประกอบหลักของหนังสือ คือ ปก สารบัญ เนื้อเรื่อง สำหรับส่วนประกอบของเนื้อเรื่อง อาจจะมีลักษณะแตกต่างกันไปตามประเภทของหนังสือ เช่น นิตยสาร, หนังสือวิชาการ (Text Book) หนังสือแถลงข่าวรายงาน (Journal), หนังสือแจ้งข่าวองค์การ (Gazette) เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม หนังสือในระบบสากลมีส่วนประกอบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ส่วนปก (Cover)

1.1 ประกอบด้วยใบหุ้มปก (Book Jacket) เป็นกระดาษหุ้มอยู่นอกปกหนังสือเป็นแผ่นกระดาษโดด ๆ ที่ไม่ได้เย็บติดกับตัวเล่มหนังสือ ใช้หุ้มด้านหน้า โดยพับปีก 2 ซ้างหุ้มปกด้านหน้าและด้านหลังไว้ มีประโยชน์ คือ

- ก. เพื่อป้องกันปกหนังสือไม่ให้ชำรุด รักษาปกหนังสือให้ยังคงใหม่เสมอ รักษาสภาพหนังสือในขณะที่หนังสือยังไม่ถูกจำหน่าย
  - ข. ดึงดูดให้คนสนใจดูหนังสือ และซื้อหนังสือ อันเป็นการตกแต่งหนังสือเพื่อเพิ่มคุณค่าของหนังสือนั้น ๆ บางเล่มปกหน้าอาจจะไม่มีการพิมพ์ตกแต่งใด ๆ ใช้การตกแต่งรูปเล่มที่ใบหุ้มปกเพียงอย่างเดียว
  - ค. ปกด้านหน้า – เป็นชื่อเรื่อง (Headline) อาจมีข้อความเพื่อขยายความ หรือชื่อเรื่องเล็กน้อย (Subhead) และชื่อผู้แต่ง ส่วนปกหลังเป็นชื่อหนังสือ ชื่อผู้แต่ง บางเล่มมีชื่อสำนักพิมพ์ด้วย
- ส่วนพับด้านหน้า – บางเล่มให้ Concept ของเรื่อง บางเล่มมีรูปของผู้แต่งแต่โดยปกติถ้ามีการตกแต่งส่วนพับด้านหน้าจะเป็นชื่อผู้แต่ง ผู้พิมพ์ สำนักพิมพ์ พ.ศ. ที่พิมพ์
- ปกด้านหลัง – การพิมพ์รูปด้านหน้าบางเล่มครอบคลุมถึงส่วนหลังด้วย ส่วนบางเล่มปล่อยว่างไว้ หรือบางเล่มมีการตกแต่งรูป หรือเครื่องหมายการค้า หรือชื่อสำนักพิมพ์
- ส่วนพับด้านหน้า – มักจะทิ้งว่างไว้ เพราะเป็นจุดที่ไม่ดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน

1.1 ปกหนังสือ (Binding Cover)

- ปกหน้า และกระดาษพลิกด้านในปก (Cover or Front Cover and End Paper) ปกติจะต้องใช้วัสดุแข็งที่สุดในการทำปกหนังสือ ปกหน้ามีชื่อหนังสือ ชื่อผู้เขียน หน้าที่ของปก
- ก. เป็นส่วนหน้าของหนังสือ
- ข. ป้องกันรักษาตัวหนังสือทั้งหมดจากความชำรุดด้วยการกระแทก
- ค. ให้รายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องราวหนังสือ
- ปกหลัง (Back Cover)
- สันปก จะต้องมีย่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง (บางเล่มมีชื่อผู้พิมพ์ด้วย) การพิมพ์สันปกพิมพ์ได้ทั้งแนวตั้ง และแนวนอน

1.2 ปกลอย (Fly Leaf) เป็นกระดาษว่างที่ติดอยู่กับกระดาษแผ่นเดียวกับ End Paper ทำหน้าที่ยึดเล่มปก และปกป้องเล่มหนังสือในเวลาที่พักขา

1.3 ภาพนำเรื่อง (Frontispiece) ภาพนำเรื่องเป็นสภาพสรุปนำเรื่อง (มีเป็นบางเล่ม)

1.4 ปกรองหรือปกใน (Title page) มีชื่อหนังสือ ชื่อผู้แต่ง และชื่อสำนักพิมพ์

2. ส่วนประกอบหน้า (Front Part)

2.1 หน้าลิขสิทธิ์ (Copyright Page) แสดงข้อมูลการพิมพ์ และลิขสิทธิ์

2.2 หน้าอุทิศ (Dedication Page) เป็นข้อเขียนสั้น ๆ ของผู้เขียนแสดงเจตน์จำนงค์มอบผลงานให้เป็นอนุสรณ์

2.3 หน้านิยม (Foreword) เป็นหน้าแสดงความนิยมจากผู้ทรงคุณวุฒิ

2.4 หน้าประกาศคุณูปการ (Acknowledgement) เป็นหน้าประกาศคำขอบคุณต่อผู้มีอุปการคุณ (มีเป็นบางเล่ม)

2.5 คำนำ (Preface or Introduction) เป็นหน้าที่ผู้เขียน เขียนเจตนารมณ์ในผลงานของตน

2.6 ใบแก้คำผิด (Errata) เป็นใบแทรก หรือบางเล่มพิมพ์ไว้ด้วยอาจจะมีการแก้ไขเป็นทำนองนั้น โดยปกติไม่ค่อยมี

3. ส่วนสารบัญ (Table of Content)

มีลักษณะเป็นบัญชีเรียงตามลำดับภาพก่อนหลังเพื่อความสะดวกในการค้นหา

3.1 สารบัญเรื่อง (Table of Content)

3.2 สารบัญภาพ (Table of Illustration)

3.3 สารบัญสถิติ (Table of Statics)

4. ส่วนเนื้อเรื่อง (Content)

4.1 บทนำ (Leading Chapter)

4.1 บทเนื้อหา (Book Body) แบ่งออกได้เป็น

- ภาค (Part)
- ตอน (Section)
- บทที่ (Chapter)
- อนุบท (Sub-Chapter)

4.2 ปัจฉิมบท (Ending Chapet)

5. ส่วนประกอบด้านหลัง (Book Part)

- 5.1 บรรณานุกรม หรือหนังสืออ้างอิง (Bibliography) เป็นการอ้างอิงหนังสือที่นำมาอ้างอิงว่าเนื้อเรื่องตอนใด มาจากหนังสือเล่มใด ถ้าต้องการอ้างอิงน้อยอาจทำเป็น Foot Note ในหน้านั้น ๆ แต่ถ้ามากเล่มต้องทำเป็นบรรณานุกรมท้ายบท ท้ายตอน โดยอ้างชื่อหนังสือ ชื่อผู้แต่ง ชื่อผู้พิมพ์ ปีที่พิมพ์ หรือถ้าอ้างบทใดต้องบอกรายละเอียดบรรณานุกรมนี้อวมถึงเอกสาร หรือวัสดุที่ใช้ประกอบรายงานแม้แต่ใส่ทัศนศึกษา
- 5.2 ภาคผนวก (Appendix) เป็นการอธิบายเรื่องราวเชื่อมโยงกับเนื้อเรื่องไม่เกี่ยวกับเนื้อหาโดยตรง ตัวหนังสืออาจใช้น้ำหนักเดียวกันกับเนื้อเรื่อง หรือลดน้ำหนักลงบ้างเล็กน้อย
- 5.3 ภาคเบ็ดเตล็ด (Miscellaneous Part)
- 5.4 ภาคอภิธานศัพท์ (Glossary) คำอธิบายศัพท์เฉพาะเรียงตามตัวอักษร
- 5.5 ดัชนี (Index) เป็นการจัดเรียงหัวข้อสำคัญของเรื่องในหนังสือ ชื่อบุคคล ชื่อสถานที่ หรือหัวข้อรายละเอียดที่สำคัญเกี่ยวกับเนื้อหาจัดเรียงตามตัวอักษร
- 5.6 ประวัติผู้เขียน (Biography)
- 5.7 หน้าบันทึกความจำ (Membrande)
- 5.8 โคลิฟอน (Colophon) เป็นหน้าสุดท้ายของเล่มที่ปกหลัง ซึ่งจะบอกโดยเฉพาะว่าพิมพ์ที่โรงพิมพ์ใด ใครพิมพ์ พิมพ์เมื่อไร ใช้เครื่องพิมพ์ชนิดใด หมึกอะไร กระดาษอะไร หนังสือที่มีรายละเอียดของโคลิฟอนสมบูรณ์มักเป็นหนังสือที่เกี่ยวกับการพิมพ์

ทั้งหมดที่กล่าวมานี้เป็นสิ่งที่พบอยู่ในหนังสือ ซึ่งบางเล่มอาจจะไม่มีทั้งหมด โดยตัดหน้าใดหน้าหนึ่ง ที่เห็นว่าไม่จำเป็นออก ดังนั้นจึงไม่ใช่กฎตายตัวที่หนังสือที่สมบูรณ์ต้องมีทุกหน้า เช่น หน้าโคลิฟอน, หน้าบันทึกความจำ หรือภาคเบ็ดเตล็ดอาจจะไม่มีก็ได้

6. ส่วนประกอบอื่น ๆ

6.1 หมายเลขหนังสือ (ISBN)

หมายเลขหนังสือเกิดจากการทำให้หนังสือที่ผลิตขึ้นทั่วโลกมีหมายเลขมาตรฐาน เพื่อให้เกิดความสะดวกในการใช้ระบบธุรกิจ และศึกษาค้นคว้าได้ทั้งในด้านการผลิต, การพิมพ์,

การจัดจำหน่าย, เผยแพร่ และการแลกเปลี่ยนวิทยากรความรู้ระหว่างประเทศ ซึ่งบริษัท W.H Smith & Son Ltd.เป็นผู้ริเริ่มจัดทำหมายเลขหนังสือต่อสมาคมผู้พิมพ์ และจำหน่ายแห่งสหราชอาณาจักร ดังนั้นในปี 2510 อังกฤษได้ประกาศให้หมายเลขหนังสือที่เรียกว่า “ The British Scheme “ ปี 2511 มีการประชุมที่กรุงลอนดอน ประเทศที่เข้าร่วมประชุม มีสหรัฐอเมริกา, สหราชอาณาจักร, ไอร์แลนด์, เนเธอร์แลนด์, นอร์เวย์ และเดนมาร์ก ซึ่งที่ประชุมตกลงยอมรับมาตรฐาน “ The British Scheme “ เป็นมาตรฐานระหว่างประเทศ ปี 2511 ได้ประชุมที่กรุงเบอร์ลินรวม 40 ประเทศ รวมทั้งประเทศไทยด้วย ข้อตกลงนั้น ได้ร่างเป็นประกาศหลักคำแนะนำเรียกว่า “ ISO Recommendation 2108 “ หมายเลขหนังสือระหว่างประเทศแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

6.1.1 ประเภทหนังสือเล่มเรียกระบบ ISBN (International Standard Book Number)

สำนักงานใหญ่อยู่ที่กรุงเบอร์ลิน ประเทศเยอรมนี

6.1.2 ประเภทหนังสือวารสารเรียกระบบ ISSN (International Standard Serial -

Number) สำนักงานใหญ่อยู่ที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส เป็นสมาชิก ISBN และ ISSN ในปี พ.ศ. 2518 (ค.ศ. 1975) โดยได้หมายเลข ISSN 0125 และ ISBN 974 ระบบหมายเลขมีความหมายดังนี้ เป็นตัวเลข 10 หลัก แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม

- รหัสกลุ่ม 1 ชื่อประเทศ (Group Identify)
- รหัสกลุ่ม 2 ชื่อสำนักพิมพ์ (Publish Identify)
- รหัสกลุ่ม 3 ชื่อหนังสือ (Title Identify)
- รหัสกลุ่ม 4 เลขตรวจสอบ (Check Identify)

6.2 หมายเลขหน้า (Page Number)

6.3 เียงอรรถ (Foot Note)

6.4 ภาพประกอบ (Supplementary Picture)

6.5 ตารางสถิติ (Statistic Tables)

6.6 แผนภูมิ (Charts)

6.7 แผนผัง (Diagrams)

การออกแบบหนังสือ

ในการออกแบบจัดวางองค์ประกอบต่างๆ ของหนังสือต้องให้เหมาะสม และสวยงามตามคุณลักษณะของหนังสือ และลักษณะของผู้บริโภค โดยแสดงรายละเอียดให้เห็นอย่างชัดเจน วิธีการออกแบบ และจัดการวางรูปแบบตลอดจนข้อกำหนดอื่น ๆ มีหลักที่ต้องพิจารณาดังนี้

1. **พิจารณาประเภทของหนังสือ** หนังสือแต่ละประเภทจะมีลักษณะเฉพาะ และรูปแบบที่แตกต่างกันอย่างมาก วัตถุประสงค์ในการสร้างหนังสือไม่เหมือนกัน เช่น หนังสือที่เป็นตำราอ้างอิง หนังสือวิชาการ หนังสือกึ่งแบบเรียน หนังสือที่ผลิตขึ้นในโอกาสพิเศษ หนังสืออ่านเสริมสำหรับนักเรียน นวนิยาย นิทานสำหรับเด็ก หนังสือภาพ หนังสือบันเทิงรมย์ หนังสือกีฬา เป็นต้น การออกแบบหนังสือทางวิชาการ หรือแบบเรียนจะมีลักษณะแบบเป็นทางการ รูปแบบตัวอักษร และรูปภาพจะต้องเป็นแบบเรียบ ๆ เช่น ตัวอักษรแบบราชการ การจัดวางมักจะเป็นแบบจัดระเบียบ หรือเป็นการกำหนดภาพให้อยู่ในกรอบ หรือมีเฉพาะตัวอักษรข้อความ และชื่อผู้ประพันธ์เท่านั้น ส่วนหนังสือประเภทบันเทิงเริงรมย์ กีฬา นวนิยาย หรือสารคดี มักจะมีรูปแบบค่อนข้างเป็นอิสระ มีการออกแบบชื่อหนังสือที่แปลกตาออกไป การออกแบบจัดภาพประกอบปกก็จะเน้นไปทางความสวยงามมากกว่าการถ่ายทอดเนื้อหา เน้นที่สีสันสดใสสะดุดตา การจัดวางรูปแบบจะแตกต่างกันไปตามแต่ละลักษณะหนังสือ ถ้าเป็นหนังสือสำหรับเด็กก็จะเน้นรูปภาพประกอบที่มีความสวยงามเป็นหลัก ตัวอักษรเป็นแบบที่เรียบง่ายดูสบายตา ไม่นิยมการจัดระเบียบ และกำหนดกรอบ ใช้สีสันคมเข้ม ชูดขาด รูปภาพคมชัดแสดงสาระของเรื่องราวอย่างชัดเจน
2. **พิจารณาบุคลิกของหนังสือ** บุคลิกของหนังสือจะมีความแตกต่างกันไปตามแต่ประเภทของสาระเนื้อหา และเทคนิควิธีการออกแบบ เนื่องจากปัจจุบันภาวะการแข่งขันกันทางการตลาดเพิ่มขึ้น จึงทำให้หนังสือบางประเภทมีการแข่งขันกันที่สูงมาก มีหนังสือที่มีเนื้อหาสาระคล้ายคลึงกันเกิดขึ้นตาม ๆ กันมาเป็นอย่างมาก จึงต้องออกแบบสร้างสรรค์สร้างบุคลิกภาพของหนังสือให้สวยงาม และมีความโดดเด่นแปลกตามากกว่าคู่แข่ง จะเห็นได้ว่าวัตถุประสงค์ของการสร้างบุคลิกเฉพาะของปกหนังสือ ไม่เพียงแต่จะช่วยส่งเสริมคุณค่าทางสุนทรียศาสตร์แล้ว ยังเป็นการสร้างเสริมความน่าเชื่อถือให้แก่หนังสืออีกด้วย
3. **พิจารณาแนวทางสร้างสรรค์** รูปแบบการสร้างสรรค์หนังสือเป็นหลักการ 3 ประการ คือ “หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์” เพื่อคุณค่าทางความสวยงามของรูปเล่ม ประการที่ 2 คือ

“ หลักการออกแบบรูปภาพ “ หรือการกำหนดลักษณะของภาพที่จะนำมาใช้ทำ และ “ การกำหนดแบบตัวอักษร “ ทั้งนี้หลักการทั้งหมดจะต้องให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับประเภทของหนังสือ และต้องสร้างรูปแบบที่แปลกใหม่ เพื่อให้เกิดเป็นบุคลิกเฉพาะของหนังสือด้วย

4. พิจารณาวิธีการผลิต วิธีการผลิตและระบบวิธีการพิมพ์ในปัจจุบัน มีความสะดวกคล่องตัว สามารถตอบสนองความต้องการการผลิตงานได้อย่างเต็มที่ การออกแบบหนังสือที่ดีต้องไม่สร้างความยุ่งยากซับซ้อนต่อการพิมพ์ และการผลิต ความซับซ้อนเกิดขึ้นได้เสมอถ้าผู้ออกแบบมีคำสั่งมาก หรือใช้วิธีการหลายแบบ

หลักการจัดหนังสือ

การจัดรูปแบบของขนาด, พื้นที่, สิ่งพิมพ์ เป็นการกำหนดขนาดของคอลัมน์ และขอบว่าง ซึ่งในปัจจุบันจะเน้นความสวยงามและประหยัดควบคู่กันไปด้วยเสมอ คือมุมที่จะใช้เนื้อที่ของกระดาษให้เป็นประโยชน์มากที่สุดโดยยังคงมีความสวยงาม หนังสือจะมีหน้าซ้าย และหน้าขวาติดกันเป็นคู่ การกำหนดรูปแบบจึงต้องคำนึงถึงลักษณะหน้าคู่ ให้ผู้อ่านเห็นแล้วรู้สึกว่ามันเป็นหน่วยเดียวกันไม่ได้แบ่งแยกออกจากกัน การเว้นขอบว่างด้านใน คือ ช่องว่างระหว่างหน้าซ้ายและหน้าขวา จึงต้องน้อยกว่าหน้าอื่น ๆ เมื่อเย็บเข้าเล่มแล้ว แต่ก็ไม่ควรให้ชิดกันมากจนดูแยกหน้าลำบาก

รูปแบบที่ดีของหนังสือควรที่จะเป็นรูปแบบที่อ่านได้ง่าย และมีระเบียบ มีความประณีตสวยงามชัดเจน รูปแบบของหนังสือต้องมีความสัมพันธ์สอดคล้องกันกับประเภทของหนังสือ สัดส่วนที่เหมาะสมของหนังสือ หรือสิ่งพิมพ์โดยทั่วไป นิยมสัดส่วน 2:3, 3:4, 3:5 และ 13:21

ส่วนประกอบที่ปรากฏซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักของการจัดหน้ากระดาษที่ต้องคำนึงถึง ได้แก่

1. ส่วนข้อความพาดหัว (Head Line)
2. ก๊อปปี้บล็อก (Copy Block or Column)
3. อาร์ตเวิร์ค (Art Work)
4. เส้น และ พื้นผิว (Line & Texture)
5. ความต่อเนื่อง (Continuly)

การออกแบบจะต้องนำเอาส่วนต่าง ๆ มาประกอบกันอย่างมีแบบแผน และมีหลักการได้แก่ การสร้างดุลยภาพ, การกำหนดสัดส่วน, พื้นที่ว่าง, จังหวะลีลา, หรืออื่น ๆ องค์ประกอบต่าง ๆ เมื่อนำมาจัดรวมกันควรมีพื้นที่ขมมากกว่าครึ่งหนึ่งของทั้งหมด การร่างแบบขั้นต้นอาจแสดงเป็นโครงร่างหยาบ ๆ ก่อน เพื่อหาตำแหน่งความเหมาะสมและความสวยงาม หลังจากนั้นจึงนำมากำหนดทีละส่วน ดังนี้

1. **ส่วนข้อความพาดหัว (Head Line)** ได้แก่ ข้อความหัวเรื่อง และส่วนที่เป็นหัวเรื่องรองให้เขียนร่างลักษณะอย่างหยาบ ๆ โดยกำหนดขนาดความสูงของตัวอักษร, แบบตัวอักษร ตลอดจนการกำหนดขนาด, น้ำหนักความเข้ม - อ่อนของตัวอักษร, พิจารณาตำแหน่งของการจัดวาง, การแบ่งพื้นที่ส่วนที่ใช้นำเสนอข้อมูล และการเว้นพื้นที่ว่าง

วิธีการจัดวางตำแหน่งของข้อความพาดหัว

ตำแหน่งของการจัดวางข้อความพาดหัว หรือหัวเรื่องมีความสำคัญมาก เพราะการนำเสนอต้องการให้ข้อความพาดหัวเป็นตัวกำหนด, การชี้้นำ, สารหลัก และข้อมูลอื่น ๆ การออกแบบจัดวางตำแหน่งที่ดี นอกจากจะทำให้งานออกแบบดูสวยงามแล้วยังทำหน้าที่ในการนำเสนอสาระได้อย่างเต็มที่อีกด้วย การจัดวางตำแหน่งหัวเรื่องในปัจจุบันได้เริ่มเปลี่ยนแปลงไป และมีแนวโน้มว่าหัวเรื่องไม่จำเป็นต้องอยู่ส่วนบนสุดของหน้าหนังสือ หรืออยู่ตำแหน่งตรงกลางของหน้ากระดาษเสมอไป ไม่ว่าจะงานออกแบบสื่อใด ๆ ก็ตามด้วยวิธีการ การออกแบบจึงมุ่งเน้นที่จะสร้างความน่าสนใจให้ชวนมองด้วยการกำหนดตำแหน่งของหัวเรื่อง ดังนี้

- 1.1 การวางตำแหน่งไว้ทางด้านข้างของเนื้อหา การออกแบบจัดให้ตำแหน่งของหัวเรื่องอยู่ทางด้านข้างของเนื้อหา เหมาะอย่างยิ่งสำหรับงานออกแบบที่มีเนื้อที่ในแนวนอน พื้นที่ประมาณ 30% อาจจะเป็นส่วนของหัวเรื่อง และพื้นที่ว่างของภาพประกอบ และเนื้อหาสาระ
- 1.2 การวางตำแหน่งหัวเรื่องแบบดัชเรป (Dutch Wrap) จะเป็นลักษณะการจัดวางหัวเรื่องไว้ตรงส่วนบนค่อนข้างไปทางซ้าย หรือทางขวาบนเนื้อหาสาระ หรือภาพประกอบ เป็นการเน้นสำหรับการจัดหน้านิตยสาร, หนังสือพิมพ์ หรือการออกแบบจัดเป็นหน้าคู่ เนื้อที่ในส่วนที่เหลือจะช่วยเน้นข้อความให้เด่นชัดขึ้น

- 1.3 การจัดวางตำแหน่งหัวเรื่องแบบตัวยู (U-Shape Wrap) จะเป็นการออกแบบจัดวางหัวเรื่องให้อยู่ตรงกลางด้านส่วนบนของหน้ากระดาษ และมีส่วนอื่น ๆ อยู่รอบหัวเรื่อง การจัดแบบนี้นิยมใช้กับงานที่เน้นเป็นการเป็นงาน องค์ประกอบของหน้ากระดาษเป็นแบบสมดุล (Symmetry Balance)
- 1.4 การจัดวางตำแหน่งหัวเรื่องรีเวอร์ส คิกเกอร์ (Reverse Kicker) เป็นลักษณะของการจัดหน้าโดยเน้นการจัดวางตำแหน่งแบบนี้ใช้กับหัวเรื่องที่มีข้อความสั้น ๆ โดยใช้ตัวอักษรขนาดใหญ่ และเว้นว่างไว้ขีดซ้ายมือ และใช้ตัวอักษรเล็กกว่า และบางกว่าสำหรับหัวเรื่องรองวางไว้ขีดขวาจะใช้การจัดแบบนี้เมื่อมีระยะยาว ๆ หรือขาดภาพประกอบการจัดแบบนี้จะทำให้เกิดพื้นที่ว่าง 2 จังหวะ จึงเป็นการเน้นหัวเรื่องได้มากเป็นพิเศษ โดยเฉพาะการจัดหน้าในพื้นที่แนวนอน
- 1.5 การจัดวางตำแหน่งหัวเรื่องแบบโทรพอด (Tripod Headline) มีลักษณะคล้ายคลึงกับการจัดแบบรีเวอร์ส คิกเกอร์ แต่จะเน้นถึงความตัดกัน (Contrast) ของขนาดและความเข้มของตัวอักษร ซึ่งการจัดวางหัวเรื่องรองที่มีขนาดความยาวแบ่งเป็น 2 บรรทัดรวมกับหัวเรื่องหลักอีกหนึ่งบรรทัดจึงทำให้มีลักษณะ 3 ขา และตำแหน่งของหัวเรื่องก็ไม่เน้นว่าจะต้องอยู่ส่วนบนของหน้ากระดาษเสมอไป จึงทำให้มีอิสระในการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์โฆษณาในหนังสือพิมพ์ และการออกแบบโปสเตอร์

2. คอลัมน์ หรือ ก๊อปปีบล็อก (Column or Copy Block) การกำหนดขนาดของคอลัมน์จะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 2 ส่วน คือ ส่วนแรก ได้แก่ การพิจารณาถึงขนาดของข้อความมีมากน้อยหรือไม่ ในการออกแบบจะกำหนดขนาดของคอลัมน์ให้เป็นอย่างไร จึงต้องพิจารณาถึงความสะดวกในการอ่าน ความสวยงามของการออกแบบนำเสนอ ซึ่งแนวคิดดังนี้

- 2.1 กรณีที่มีเนื้อหาสาระค่อนข้าง การกำหนดคอลัมน์ควรกำหนดในลักษณะแนวนอนจะเหมาะสมกว่าแนวตั้ง เพราะว่าในการใช้พื้นที่ในแนวนอนจะใช้น้อยกว่าการออกแบบกำหนดคอลัมน์ในแนวตั้ง ซึ่งจะทำให้รู้สึกว่เนื้อหาอ่านไม่อ่าน
- 2.2 การกำหนดขนาดของคอลัมน์กว้างสำหรับงานที่มีเนื้อหาสาระยาว จะทำให้การใช้เนื้อที่น้อยกว่าการกำหนดคอลัมน์แคบ และขนาดของคอลัมน์จะทำให้รู้สึกว่อ่านมากกว่า

- 2.3 ขนาดของคอลัมน์จะต้องสัมพันธ์กับสัมพันธ์กับลักษณะเฉพาะของสื่อไม่ว่าจะกำหนดให้กว้าง หรือแคบเท่าใด จะต้องพิจารณาถึงขนาดพื้นที่ทั้งหมดตามลักษณะของสื่อแต่ละประเภทซึ่งมีขนาดไม่แน่นอน เช่น งานออกแบบฉลาก, งานออกแบบบรรจุภัณฑ์, งานออกแบบนิตยสาร ตลอดจนงานออกแบบโฆษณา
- 2.4 การกำหนดรูปแบบของคอลัมน์แบบสลับโดยเฉพาะอย่างยิ่ง กรณีที่มีเนื้อหาสาระยาวขนาดของคอลัมน์ที่มีความแตกต่างกันจะช่วยให้แนวทางการออกแบบ และการจัดวางภาพดูน่าสนใจและไม่เบื่อ
- 2.5 การกำหนดขนาดของคอลัมน์จะต้องสัมพันธ์ และสอดคล้องกับแนวทางการออกแบบจะต้องพิจารณาเกี่ยวกับองค์ประกอบอื่น ๆ ได้แก่ หัวเรื่องภาพประกอบ, รูปแบบการจัดวางพื้นที่ว่าง และส่วนตกแต่งต่าง ๆ บนงานนั้น
3. **อาร์ตเวิร์ค (Art Work)** ลักษณะของงานศิลปะ หรือต้นฉบับอาร์ตเวิร์คจะครอบคลุมตั้งแต่การออกแบบ, การกำหนดส่วนต่าง ๆ ลงในพื้นที่ที่กำหนด และการดำเนินการจัดทำต้นฉบับ เพื่อส่งพิมพ์ต่อไป
- การจัดวางส่วนภาพประกอบ มีแนวทางสร้างสรรค์ดังนี้
- 3.1 การใช้ภาพเด่นเพียงภาพเดียว และการใช้ภาพอื่นเป็นส่วนประกอบเสริม
  - 3.2 การใช้การผสมผสานแนวการจัดจัดแบบแนวนอนกับแนวตั้ง
  - 3.3 การเว้นพื้นที่ว่างล้อมรอบพร้อมกับการจัดกลุ่มภาพ และข้อมูลเข้าไว้ด้วยกัน
  - 3.4 พยายามหลีกเลี่ยงการจัดให้องค์ประกอบต่าง ๆ ให้ประกอบกันอยู่ในกรอบรูปสี่เหลี่ยมเสมอ
  - 3.5 การจัดวางภาพให้เป็นตัวนำพาสู่เนื้อหารายละเอียดอย่างแยกกันไม่ออก
  - 3.6 การจัดวางองค์ประกอบต่าง ๆ ในลักษณะการตัดกันอย่างชัดเจน
  - 3.7 ไม่ควรใช้เส้นหนาหรือเข้มดำ หรือรูปแบบกรอบสี่เหลี่ยมที่สวยงามที่จะดึงดูดความสนใจออกจากจุดที่ต้องการเน้น
  - 3.8 แสดงการจัดวางโดยเน้นลักษณะใดลักษณะหนึ่งเป็นพิเศษ ได้แก่ การจัดให้เป็นแบบแนวตั้ง, แนวนอน, หรือแนวเฉียง เป็นต้น
4. **เส้นและพื้นผิว (Line & Texture)** อาจจะเป็นขอบ หรือกรอบภาพ หรือเส้นเพื่อการตกแต่งงานออกแบบจัดหน้า, การแสดงลักษณะของเส้น, การกำหนดขนาด หรือความเข้มและการใช้สี

สิ่งที่เหมาะสมจะช่วยสนับสนุนให้งานจัดหน้ามีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นการใช้ในการแบ่งคอลัมน์ เนื้อหาจะช่วยให้ผู้อ่านข้อความได้สบายตามากยิ่งขึ้น หรือจะใช้เส้นแสดงหน้าที่ในการชี้นำไปสู่ เนื้อหาหลักได้อย่างดี ส่วนการกำหนดเกี่ยวกับพื้นผิวก็สามารถนำมาใช้ในการเน้นภาพ หรือข้อความสาระได้อย่างดี พื้นผิวจะเป็นลักษณะอย่างไรจะสร้างสรรค์ขึ้นด้วยวิธีการเทคนิคทางศิลปะ หรืออาจเป็นการกำหนดด้วยวิธีการคัดเลือกวัสดุต้นแบบ (Original Material) เช่น พื้นผิวของ กระดาษต้นแบบที่มีให้เลือกใช้อย่างมากมาย นอกจากนี้การใช้เส้นในการออกแบบและการสร้าง พื้นผิวยังสามารถที่นำมาช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหน้าต่อหน้า การออกแบบงานสิ่งพิมพ์ ที่เป็นเล่มได้เป็นอย่างดี

5. ความต่อเนื่อง (Continuly) ได้แก่ การสร้างความต่อเนื่องให้เกิดขึ้นภายในชิ้นงาน การสร้างความต่อเนื่องระหว่างหน้า หรือการออกแบบหน้าคู่ (Double Truck) ในการออกแบบหน้าคู่ (หน้าซ้าย-ขวา) จะต้องสร้างความต่อเนื่องให้ดูเสมือนว่าเป็นหน้าเดียว หมายถึง การสร้างความมีเอกภาพให้เกิดขึ้น ความต่อเนื่องอาจจะสร้างขึ้นโดยวิธีการออกแบบ, การตกแต่งอาร์ตเวิร์ค, การใช้เส้น, องค์ประกอบศิลป์, การกำหนดโครงสร้าง และ อื่น ๆ

สรุปประเด็นของการออกแบบหนังสือ

งานออกแบบหนังสือนั้นถึงแม้จะมีรายละเอียดปลีกย่อยต่าง ๆ ที่ต่างกับงานออกแบบสิ่งพิมพ์ประเภทอื่น ๆ แต่สิ่งสำคัญในการออกแบบยังคงต้องอาศัยหลักการออกแบบทั่วไปที่ต้องคำนึงถึง คือ ความเป็นเอกภาพ (Unity) ของหนังสือคือ ความเป็นหน่วยเดียวกัน ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการออกแบบที่จะต้องควบคุมรูปแบบที่กระจัดกระจายบนหน้ากระดาษ และการสร้างความสัมพันธ์ต่อเนื่องให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของแต่ละหน้า เช่น ภาพประกอบ, หัวเรื่อง หรือคอลัมน์บรรจุเนื้อหา การสร้างความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ เกิดขึ้นได้จากการใช้องค์ประกอบของสิ่งต่าง ๆ ได้แก่ จุด, เส้น, สี, รูปร่าง, พื้นผิว หรือการใช้โครงสร้างของกริด และ การใช้ Motif รวมถึงการสร้างมิติของหนังสือร่วมกัน เพื่อสื่อให้เห็นความสัมพันธ์ต่อเนื่องของภาพ และเรื่องราวกับหน้าต่อ ๆ ไป

บทที่ 3

วิเคราะห์ข้อมูล / สรุปข้อมูล

เมื่อข้าพเจ้าได้ศึกษาการออกแบบจัดวางตัวอักษรที่อยู่ในกฎเกณฑ์ต่าง ๆ และทำความเข้าใจกับรูปแบบเหล่านั้น ทำให้เกิดแนวความคิดที่จะแหวกกฎเกณฑ์ในการออกแบบจัดวางตัวอักษรที่มีอยู่เดิม เพื่อให้เกิดความแนวทางใหม่ ๆ ในการออกแบบงานกราฟิก โดยการออกแบบหนังสือให้มีการเล่นกับการจัดวางตัวอักษรตลอดทั้งเล่ม เริ่มตั้งแต่ชื่อของหนังสือ จากชื่อ Typographic ได้นำมาจากคำว่า Typographic ซึ่งเป็นประเด็นหลักที่หนังสือเล่มนี้ทำการนำเสนอ มารวมเข้ากับคำว่า hyper- ที่แปลว่าเกินธรรมดา ได้เป็น Typergraphic ซึ่งมีความเป็นชื่อเฉพาะมากขึ้น และสามารถแสดงเอกลักษณ์ของหนังสือว่าเป็นหนังสือที่นำเสนอเกี่ยวกับ Typography ที่มีความแตกต่างและแปลกไปกว่าหนังสือ Typography ที่มีอยู่เดิม

หลังจากที่ได้ศึกษา และวิเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ ในการออกแบบจัดวางตัวอักษรแล้ว จึงได้คัดเลือกเรื่อง และประเด็นที่ต้องการนำเสนอ ในรูปแบบของการสาธิต ซึ่งทำให้เข้าใจได้ง่ายกว่าการอธิบายเป็นตัวหนังสือเพียงอย่างเดียว โดยแบ่งเป็นหัวข้อได้ 10 หัวข้อ ดังนี้

1. Balance - ความสมดุล

มีด้วยกัน 2 ประเภท คือการจัดวางให้เกิดความสมดุลในหน้ากระดาษ กับการจัดวางแบบที่ทำให้เกิดความไม่สมดุล ความสมดุลทำให้เกิดความรู้สึกที่สงบ สุภาพ เป็นทางการ และเห็นเป็นรูปร่าง ในขณะที่แบบไม่สมดุล จะทำให้เกิดความรู้สึกที่เคลื่อนไหว และเกิดจุดสนใจขึ้น

2. Direction - ทิศทาง

คือการจัดวางตัวอักษร หรือข้อความให้เกิดเป็นทิศทาง จะทำให้เกิดความรู้สึกที่แตกต่างกันในการมองเห็นตามแต่ทิศทางที่เกิดขึ้น เช่น แนวนอนให้ความรู้สึกสงบ นิ่ง ราบเรียบ ในขณะที่ทิศทางที่ต่าง ๆ กันจะแสดงให้เห็นถึงความขัดแย้ง คู่ขงเหยียง เป็นต้น

3. Group - การรวมกลุ่ม

ซึ่งในการจัดวางแผนนี้คือความเป็นกลุ่มเป็นก้อนของการรวมกลุ่มอาจแสดงถึงความกลมกลืนผสมผสานกันในแต่ละองค์ประกอบเป็นหนึ่งเดียว หรืออาจเป็นการแอ็ดขัดเย็บกันก็ได้ การรวมกลุ่มนี้จะแสดงให้เห็นถึงความหนาแน่นของความหมายของข้อความนั้น ๆ นั้นเอง

4. Repetition - การซ้ำ

ไม่ว่าจะเป็นการซ้ำที่มากหรือน้อย ออกแบบจัดวางอย่างจงใจหรือไม่ ก็สามารถสร้างพลังในการมองเห็นที่แตกต่างกันไปได้อย่างหลากหลาย การซ้ำจะทำให้รู้สึกได้ถึงจำนวนที่เพิ่มมากขึ้น และยังสามารถหมายถึงภาพที่หาดูได้ยากของเสียงสะท้อนอีกด้วย

5. Rhythm - จังหวะ

จากโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นเส้นตัวอักษร ก็เปรียบได้กับเสียงดนตรี ด้วยลักษณะของการจัดวางที่มีความคล้ายกัน หรืออีกแง่คือสามารถเป็นภาพของดนตรีได้ด้วย การซ้ำกับจังหวะอาจดูคล้ายคลึงกัน แต่มันต่างกันตรงที่ การซ้ำนั้นจะซ้ำเหมือนกันทั้งหมด แต่จังหวะไม่ได้เกิดจากการซ้ำเพียงอย่างเดียวเท่านั้นยังเกิดจากพื้นที่ว่าง, สี, น้ำหนัก, ความกว้าง, ความหนา-บาง, ขนาด, ความสูง และรูปแบบของตัวอักษรได้อีกด้วย

6. Size - ขนาดของตัวอักษร

ความสัมพันธ์ของขนาดที่มีต่อข้อความก็สามารถสร้างความน่าสนใจได้เช่นกัน ขนาดที่แตกต่างย่อมสร้างผลลัพธ์ที่แตกต่างกันเสมอ นอกจากนี้ขนาดที่เหมาะสมยังช่วยให้สามารถสื่อความหมายที่ชัดเจนขึ้นได้อีกด้วย

7. Space - พื้นที่ว่าง

การใช้พื้นที่ว่างที่อยู่ล้อมรอบตัวอักษรภายในงานออกแบบ มาเป็นส่วนประกอบหนึ่งที่จะทำให้ตัวอักษรสามารถแสดงออกได้ถึงลูกเล่น สื่อความหมายที่ชัดเจน และแตกต่างออกไปจากการจัดวางแบบเรียบเฉย พื้นที่ว่างล้อมรอบตัวอักษรจะมีผลต่อการมองเห็น และความรู้สึกได้ เช่น แบบที่เหลื่อมซ้อนกันทำให้เห็นถึงความเบียดเสียดกันในพื้นที่ที่จำกัด เป็นต้น

8. Symbol - สัญลักษณ์

อันได้แก่ พวกเครื่องหมายทางภาษาต่าง ๆ เครื่องหมายวรรคตอน ไ้ม่ยมก รวมไปถึงชุดตัวอักษรพิเศษที่เป็นสัญลักษณ์ เช่นชุด DINGBAT, FLEURONS หรือ ISOTYPE สัญลักษณ์ ซึ่งจะเป็นส่วนที่สนับสนุนตัวอักษร ในการนำมาใช้แต่ละสัญลักษณ์ก็มีความหมายเฉพาะ และควรจะใช้ตัวสัญลักษณ์ที่อยู่ในชุดตัวอักษรเดียวกันในการนำมาใช้ ทั้งการใช้ตามหลักปกติหรือดัดแปลงเพื่อให้เกิดความเด่น เน้นย้ำเป็นพิเศษ เพื่อผลในการมองเห็นที่แตกต่างกันไป

9. Type Face - แบบตัวอักษร

มีแบบตัวอักษรมากมายหลายแบบในปัจจุบัน ซึ่งเมื่อพิจารณาในแต่ละลักษณะเฉพาะของแต่ละแบบแล้ว ก็จะได้เห็นได้ถึงความแตกต่างที่เกิดจากนักออกแบบ ที่ได้ออกแบบให้ตัวอักษรในแต่ละแบบสามารถสื่อสารได้เหมือนกับเป็นน้ำเสียง, เหมือนเป็นการแสดงออกทางสีหน้า หรือสามารถถ่ายทอดถึงอารมณ์ได้ ซึ่งการเลือกใช้ขึ้นอยู่กับการศึกษา ทำความเข้าใจถึงลักษณะของเนื้อหาที่เหมาะสม

10. Weight - น้ำหนักของตัวอักษร

เป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการจัดวางตัวอักษร ซึ่งจะทำให้เป็นการเน้นทำให้ตัวอักษรดูหนักแน่นยิ่งขึ้น

- การเพิ่มเติม เช่น เติมเส้น, สี, น้ำหนัก เพื่อเน้นย้ำ
- การลด หรือการทำให้หายไป แต่ยังสามารถอ่านได้ใจความ และเป็นนัยถึงตัวที่หายไป

หลังจากที่ได้เนื้อหาตามต้องการแล้ว จึงนำมาเรียบเรียงใหม่อีกครั้งเพื่อให้ได้เนื้อความที่เหมาะสม และไปกันได้กับแนวทางการออกแบบของหนังสือ ดังนี้

1. Balance - ความสมดุล

โครงสร้างพื้นฐานของที่ว่างระหว่างตัวอักษรมี 2 ประเภท คือ ความสมดุล และ ความไม่สมดุล อย่างที่คุณรู้การจัดวางแบบสมดุล จะก่อให้เกิดความสุภาพ เป็นการจัดวางแบบเป็นทางการ ซึ่งโดยส่วนมากจะจัดวางออกมาจากแกนกลางทั้ง 2 ข้าง หรือจะพูดอีกอย่างคือ ตัวอักษรทั้ง 2 ด้านเป็นกระจกเงาให้แก่กัน พื้นที่ว่างที่พอเหมาะพอดีระหว่างตัวอักษรกับพื้นที่ว่างรอบ ๆ จะทำให้งานออก

แบบประสบความสำเร็จได้ แต่ก็ใช่ว่าทุกอย่างต้องอยู่ในกฎระเบียบ หรือพอเหมาะพอดีไปซะหมด อย่าลืมว่าคุณต้องการผลลัพธ์ที่แตกต่าง ซึ่งนั่นก็หมายความว่า คุณต้องกล้าพอที่จะแตกต่างด้วย

2. Direction - ทิศทาง

ทิศทางเป็นส่วนประกอบอย่างหนึ่งในการจัดวางตัวอักษร ทิศทางจะแสดงถึงพลังด้วยจุดเด่นที่มี อยู่ภายในรูปร่าง และตำแหน่งที่มันครอบคลุมอยู่ในหน้ากระดาษ ตามขอบเขตที่สายตาคงมองเห็น

ในที่นี้เราจะพูดถึงการทดลองจัดวางตัวอักษรให้เกิดความรู้สึกที่แตกต่างกัน อย่างเช่นการหมุน ก็ ถือเป็น การทำให้เกิดทิศทางในการจัดวางตัวอักษรอย่างหนึ่ง การหมุนของมุมจะทำให้เกิดองศาที่ต่าง กันของตัวอักษร มันจะก่อให้เกิดความรู้สึกที่เคลื่อนไหว แปรปรวน ซึ่งจะรู้สึกได้มากหรือน้อยอย่างไร นั้น ก็ขึ้นอยู่กับความต้องการของตัวคุณเองว่าจะเลือกปฏิบัติกับตัวอักษรอย่างไร

3. Group – การรวมกลุ่ม

หลักสำคัญที่ควรคำนึงถึงเมื่อเราจะรวมกลุ่มตัวอักษร คือความกลมกลืน ความสอดคล้อง และเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันขององค์ประกอบ ซึ่งเป็นผลมาจากโครงสร้างของรูปทรงสี่เหลี่ยม ซึ่งการมองเห็นจะมีผล และประสบความสำเร็จโดยการรวมกลุ่มของตัวอักษรอย่างระมัดระวัง ซึ่งจะช่วยส่งเสริม และทำให้ข้อความที่ต้องการจะสื่อชัดเจนขึ้น

ในขณะที่ความไม่กลมกลืน คือความไม่ลงตัว และสับสนยุ่งเหยิงขององค์ประกอบ ตัวอักษรอาจ ถูกจัดรวมกลุ่มให้ไม่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แต่การรวมกลุ่มทั้งในแบบที่สอดคล้อง และไม่ สอดคล้องนั้น หากเรารู้จักเลือกใช้ และนำมาประกอบกันอย่างเหมาะสม ก็จะทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ไม่ คาดคิดได้เช่นกัน ซึ่งคุณต้องทดลองมันอย่างกล้าหาญ และเปิดใจให้กว้างกับผลของมันด้วย

4. Repetition - การซ้ำ

การซ้ำนั้นถือเป็นปัจจัยที่สำคัญของการซ้ำ ในกระบวนการทาง typographic เมื่อส่วนประกอบ ทาง typographic ได้ถูกทำซ้ำ มันจะไม่เป็นเพียงแค่การทำให้มาก ๆ ฟุ่มเฟือย ดูเกินความเป็นจริง เท่านั้น แต่มันยังสามารถที่จะสร้าง visual ที่แตกต่างเหมือนมีเสียงดังกังวานเกิดขึ้น

การทดลองการซ้ำทาง typographic ต้องคำนึงถึงปริมาณที่ต้องการ ในการทำว่าจะน้อย หรือ มาก ควรจะซ้ำเป็น pattern หรือลองสุ่มๆวางดู บางครั้งตัวอักษรที่ถูกนำมาจัดให้เป็นแถวเป็น แถวก็สามารถทำให้เกิด visual ที่เคลื่อนไหวได้เช่นกัน ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้ขึ้นอยู่กับ การซ้ำในแบบต่าง ๆ ซึ่งก็ตามแต่ที่คุณทดลอง มันขึ้นอยู่กับคุณ!

5. Rhythm - จังหวะ

จากโครงสร้างของตัวอักษรที่เป็นแถวเป็นแนวคล้ายคลึงกันกับโน้ตดนตรีนี้เอง มันอาจจะทำให้ถูกคิดถึงในรูปแบบแทนเสียงดนตรีได้ ซึ่งการจะเกิดจังหวะได้หลักการของการซ้ำ และจังหวะนั้นจะต้องสัมพันธ์กันอย่างมาก แต่ไม่เหมือนกับการซ้ำๆที่เดียว ซึ่งการซ้ำจะเกิดได้จากการกระทำที่เหมือนกันทุกอย่าง ในขณะที่จังหวะจะเกิดกับ element ที่แตกต่างกัน ส่วนของตัวอักษรจะต้องไม่ใช่แค่เอามันมาซ้ำๆกันเท่านั้น แต่มันจะต้องมีการแย่งกันเพื่อให้เกิดความแตกต่างที่เป็นจังหวะต่างๆกันไป อาจทำได้โดยการทำให้แบบตัวอักษร (type), ขนาด (size), ความสูง (hiegh), ความกว้าง (width), สี (color) และพื้นที่ว่าง (spcae) ที่ต่าง ๆ กันมาวางไว้เคียงกัน ซึ่งจะทำให้ได้ผลที่แตกต่างกันจากการทดลองกระทำกับ element เหล่านั้นในแบบที่ไม่ซ้ำกัน

จากจังหวะปกติที่ซ้ำกันเป็นตัวอักษรที่เหมือนกัน ก็จับมาแบ่งช่อง space ให้ต่างกัน โดยการเว้น space ไม่เท่ากันบ้าง ที่ว่างที่เหลืออยู่ระหว่างตัวอักษรจะทำให้เกิดจังหวะที่เปลี่ยนแปลงไป มากขึ้นหรือลดลงตาม space ระหว่างตัวอักษรที่มากขึ้น หรือลดลงเช่นกัน ซึ่งการทดลองการเปลี่ยนแปลงจังหวะในที่นี้จะถูกผสมผสาน และสามารถขยายความแตกต่างของผลลัพธ์ได้จนเกือบไม่มีที่สิ้นสุด คุณพร้อมจะร่วมเดินทางไปกับการทดลองครั้งนี้หรือยัง?

6. Size - ขนาดของตัวอักษร

ขนาดของตัวอักษรมีอิทธิพลมากในการรับรู้ เพราะมันจะเป็นทั้งการเน้น และไม่เน้นความสำคัญของข้อความ นอกจากนี้มันยังสามารถบ่งบอกบางสิ่งบางอย่างได้จากขนาดของมันอีกด้วย เช่น

- ตัวอักษรเล็กจะกระชับบอกความหวาดกลัว ความซีซลาด และซีอาย
- ตัวอักษรใหญ่จะตะโกนบอกถึงพลังอำนาจ ความใจแข็ง และยืนกรานหนักแน่น

ในขณะที่เดียวกันขนาดก็เป็นสภาพที่สัมพันธ์กันเสมอ ขนาดใหญ่ก็จะใหญ่เมื่อมันอยู่กับขนาดเล็กเท่านั้น ในทางกลับกันการลงตาของความลึกของที่ว่าง ก็สามารถทำให้ขนาดตัวอักษรที่ใหญ่ ๆ ได้ผลที่แตกต่างออกไป มันทำให้เกิดความรู้สึกว่าตัวอักษรขนาดใหญ่ สามารถก้าวไปข้างหน้าในพื้นที่ว่าง ในขณะที่ตัวอักษรที่เล็กกว่ากลับรู้สึกถอยหลังกลับ

เมื่อคุณได้รู้แบบนี้แล้ว คุณจะเริ่มต้นการทดลองเกี่ยวกับขนาดของตัวอักษรด้วยพลังอำนาจและก้าวเดินไปข้างหน้า หรือจะเริ่มต้นทดลองมันอย่างหวาดกลัวกับผลที่จะได้ แล้วถอยหนีออกมาล่ะ?

7. Space - พื้นที่ว่าง

พื้นที่ว่าง หรือพื้นที่ในการทำงานก็เปรียบเสมือน สนามเด็กเล่นในวัยเด็กของคุณนั่นเอง ยิ่งกว้างเท่าไรก็ยิ่งเล่นอะไรได้มากขึ้นเท่านั้น แต่มันก็ไม่ใช่ออย่างนั้นเสมอไป คุณเองก็รู้ บางการเล่นก็เหมาะกับพื้นที่แคบ ๆ เพราะมันให้ความรู้สึกที่แตกต่าง และเหมาะสมกับการเล่นนี้มากกว่าพื้นที่โล่งกว้าง รู้สึกปลอดภัย และมีขีด จนอาจรวมไปถึงเบียดเสียดเลยก็ได้ในบางครั้ง

นี่ลองย้อนกลับมาดูการเล่นกับ typography บ้างสิ มันก็ไม่ต่างกันนักหรือกับที่เปรียบเทียบมาแล้วข้างต้น มันขึ้นอยู่กับว่าคุณต้องการให้งานของคุณออกมาแสดงถึงความหมาย หรืออารมณ์แบบใด พื้นที่แคบ ๆ กับตัวอักษรที่ใหญ่โต อาจทำให้คุณเกิดความรู้สึกอัดอั้นมาทันทีทันใด ที่นี้คุณก็เลยรีบหนีออกมาสู่ที่โล่งกว้างพร้อมด้วยตัวอักษรตัวเดิม ขนาดเท่าเดิมทุกอย่างเหมือนเดิม ยกเว้นพื้นที่ที่จะเล่นของคุณมันกว้างขึ้น คุณเห็นอะไรไหม? ตอนนีตัวอักษรที่ว่าใหญ่โตของคุณเมื่อสักครู่นี้ มันดูเหมือนจะหดเล็กลงได้เองไปซะอย่างไรอย่างนั้นเสีย แล้วคุณคิดว่าอะไรที่ทำให้มันเป็นเช่นนั้น ถ้าไม่ใช่เพราะขนาดของพื้นที่ว่างที่เปลี่ยนไป ชักสนุกขึ้นมาหรือยังล่ะ? ลองดูสิ แล้วคุณจะรู้ว่ายังมีวิธีที่จะเล่นสนุกกับมันได้อีกตั้งหลายแบบ ให้คุณเลือกเล่นในสนามเด็กเล่นต่างขนาดกันนี้ของคุณ ที่นี้ก็แค่คอยดูว่าคุณจะค้นพบการเล่นใหม่ๆที่จะเหมาะกับพื้นที่ว่างนี้ของคุณ ชักก็อย่างกัน เอาละ...ได้เวลาลงสนามเด็กเล่นกันแล้ว!

8. Symbol - สัญลักษณ์

สัญลักษณ์ถือเป็นตัวอักษรในอีกรูปแบบหนึ่ง ถึงแม้มันจะไม่ได้มีหน้าตา ลักษณะ หรือสื่อความหมายได้เหมือนตัวอักษรที่เรารู้จักกันดีทั่วไปก็ตาม แต่มันก็สามารถสื่อความหมายบางอย่าง ที่แตกต่างออกไปจากตัวอักษรได้ นอกจากนี้สัญลักษณ์ยังสามารถช่วยเรียกร้อง และดึงดูดความสนใจให้กับตัวอักษรที่มันร่วมประกอบอยู่ ให้มีความน่าสนใจและพิเศษมากขึ้นอีกด้วย

สัญลักษณ์จะประกอบด้วย Dingbats, Fleurons และภาพซึ่งสามารถใช้เป็นตัวเสริมส่วนประกอบสำหรับส่วนที่ต่อหัว หรือทางท้ายของคำ หรือจะใช้มันวางเดี่ยว ๆ เป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งของการเรียงพิมพ์ก็ได้ สัญลักษณ์มักจะถูกออกแบบให้ไปกันได้กับลักษณะเฉพาะของรูปแบบตัวอักษรในแบบนั้น ๆ สัญลักษณ์ที่ประดิษฐ์ ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงโดยใช้ computer ช่วย จะยังสามารถสร้างความพึงพอใจ และให้ผลลัพธ์ที่แปลกตาไม่คิดยิ่งขึ้นไปได้อีก

สัญลักษณ์แต่ละแบบจะมีความพิเศษ และลักษณะเฉพาะในตัวของมันเอง รวมทั้งมีความหมายที่แตกต่างกันไป คุณจึงควรที่จะทดลองกับมันอย่างมีชั้นเชิง แต่อย่าไปคาดหวังถึงผลลัพธ์มากนัก เพราะ

มันจะทำให้คุณกังวลที่จะต้องทำให้ได้อย่างนั้นอย่างเดียว คุณน่าจะสนุกไปกับการทดลองให้เต็มที่ และรอคอยผลลัพธ์ที่จะทำให้อัศจรรย์ใยภายหลังดีกว่า

9. Type Face - แบบตัวอักษร

จากแบบตัวอักษรที่มีให้เลือกใช้มากมายในปัจจุบัน ทำให้การตัดสินใจเลือกแบบตัวอักษรมาใช้ กลายเป็นการทดลองที่สำคัญอย่างหนึ่งของการออกแบบที่เกี่ยวข้องกับตัวอักษร เพราะฉะนั้นเมื่อคุณ คิดจะทดลอง ก็ให้ลองดูหลาย ๆ แบบตัวอักษรลองบางแบบที่ไม่ยังไม่เคยใช้ และลองใช้มันอย่างแตกต่าง การลองทำในสิ่งที่ไม่เคยรู้ ลองมันทั้ง ๆ ที่คุณไม่รู้ด้วยซ้ำว่าผลลัพธ์ที่ออกมาจะเป็นอย่างไร ไม่ต้องไปคาดหวัง ถ้าคุณยังอยากได้ผลลัพธ์ที่น่าตื่นเต็นอยู่

10. Weight - น้ำหนักของตัวอักษร

รูปทรงของตัวอักษรปกติจะมีน้ำหนักที่เหมาะสมกับลักษณะของตัวอักษรในแบบนั้น ๆ แต่นั่นคุณ คิดว่าเพียงพอแล้วอย่างนั้นหรือ? ถ้าคุณรู้ว่าตัวอักษรที่มีส่วนประกอบที่ใช้แสดงความหนาของเส้นตัว อักษร (stroke) ที่เบาบางจะบ่งบอกถึงความบอบบาง อ่อนแอ ในขณะที่ตัวอักษรที่มี stroke หนา หนัก จะแสดงออกถึงความแข็งแรง และมั่นใจแล้วนั้น ทำไมคุณถึงจะไม่ทดลองใช้มันอย่างแตกต่าง ลองเอาความขัดแย้งระหว่างน้ำหนักของตัวอักษรมาใช้ให้เกิดประโยชน์สิ จำไว้ว่าน้ำหนักที่แตกต่าง ขัดแย้งจากรอบข้างจะให้ effect ที่ไม่อาจคาดคิดเสมอ

ส่วนท้ายของหนังสือ

เนื่องจากหนังสือเล่มนี้เป็นการออกแบบหนังสือที่พูดถึงเรื่องของการจัดวาง Typography ในส่วน ท้ายของหนังสือจึงได้นำเอา Type Face ต่าง ๆ ที่ใช้ในประกอบการออกแบบหนังสือเล่มนี้มาบอกให้ ทราบว่า Type Face แต่ละชนิดมีชื่อว่าอะไรบ้าง โดยแบ่งตามลำดับตัวอักษรจาก A-Z เพื่อเป็นข้อ มูลให้กับผู้อ่านสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในงานออกแบบอื่น ๆ ต่อไปได้

บทที่ 4

ขั้นตอนการออกแบบ

แนวความคิดรวบยอดในการออกแบบ

การออกแบบจัดวาง Typography ในแต่ละหัวข้อมีประเด็นในการนำเสนอที่แตกต่างกันไป โดยจะดึงเอาเอกลักษณ์เฉพาะตัวในแต่ละหัวข้อมาออกแบบจัดวางในรูปแบบที่หลุดพ้นจากข้อจำกัดที่มีอยู่เดิม เพื่อให้เกิดแนวทางใหม่ๆ ในการทำงาน ในส่วนของการออกแบบได้ทำการเล่นกับเนื้อหา และความหมาย ในลักษณะของการสาธิตในแต่ละหัวข้อ เพื่อให้ดูน่าสนใจมากกว่าเป็นเพียงแค่ตัวอักษรเหมือนกับหนังสือให้ความรู้ที่มีอยู่ทั่วไป แต่ไม่ได้กำหนดตายตัวว่าจะต้องอธิบายด้วยตัวหนังสือก่อนแล้วจึงทำการสาธิต แต่ในบางหัวข้อจะมีการสาธิตลงไปเลยในเนื้อหาที่ใช้อธิบาย ซึ่งแล้วแต่ความเหมาะสม เพื่อให้เกิดความหลากหลายในการออกแบบ

และได้กำหนดรูปแบบของหนังสือให้เป็นหนังสือให้ความรู้ ในลักษณะของ Dictionary แต่ไม่ได้ทำให้สำเร็จออกมาเป็น Dictionary เพียงแค่นำเอารูปแบบ และเอกลักษณ์น่าสนใจของ Dictionary มาใช้เป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบหนังสือเล่มนี้เท่านั้น ซึ่งแนวความคิดรวบยอด (Concept) นี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการออกแบบกราฟฟิก การจัดองค์ประกอบ และ Lay Out ของหนังสือทั้งหมด

แนวความคิดย่อยในแต่ละหัวข้อ

1. Balance - ความสมดุล

ได้แนวความคิดจากการเอาความสมดุลที่เรียงเฉยมาจัดวางเปรียบเทียบกับการจัดวางแบบไม่สมดุล โดยจะสาธิตให้เห็นว่าทั้งแบบที่สมดุล และไม่สมดุลนั้นให้ผลที่แตกต่างกันอย่างไร

- แบบสมดุล จะให้ความรู้สึกที่เป็นทางการ และมีระเบียบ จึงได้นำเอา form ของไม้กางเขนมาใช้ เพื่อส่งเสริมให้เห็นว่าการจัดวางแบบที่สมดุลจะให้ผลที่ดีเป็นจริงเป็นจัง และเป็นทางการ
- แบบไม่สมดุล จะให้ความรู้สึกที่เคลื่อนไหว และสนุกสนานกว่า จึงได้ทำการจัดวางในแบบที่ไม่สมดุล และมีการถามผู้อ่านว่ารู้สึกแตกต่างจากเดิมหรือไม่ อย่างไร เพื่อเป็นการให้ผู้อ่านได้คิดจินตนาการต่อไปได้อีก

2. Direction - ทิศทาง

ลักษณะเด่นของหัวข้อนี้ คือ การจัดวางตัวอักษรให้เกิดทิศทาง จึงเกิดแนวความคิดที่จะนำเอาตัวอักษรมาหมุนในทิศทางที่ต่าง ๆ กัน ทำให้เกิดเป็นภาพ แตกต่างไปจากที่เป็นตัวอักษรเพียงธรรมดา

3. Group – การรวมกลุ่ม

ความเป็นกลุ่มเป็นก้อนจะแสดงถึงความกลมกลืน ผสมผสานกัน ในหัวข้อนี้ได้นำเอาจุดเด่นนั้นสาธิตออกแบบ โดยนำเอาเรื่องของคนทั่วไปรับรู้ตรงกัน ในที่นี้คือ แกะดำ แกะขาวมาร่วมในการสาธิต ทำให้ดูมีความน่าสนใจ และสามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น

4. Repetition - การซ้ำ

การซ้ำสามารถสร้างความหมาย และความรู้สึกที่แตกต่าง จึงมีแนวความคิดที่นำเอาการซ้ำในแต่ละแบบมาสาธิต ผ่านเรื่องที่เกิดขึ้นได้ในชีวิตประจำวัน

- การซ้ำแบบ Pattern นั้น ได้จัดวางตัวอักษรเป็นรูปกระเบื้องยาฆ่าแมลง เรียงซ้ำกันมาก ๆ เพื่อเป็นล้อเลียนกับศิลปะแนว Pop Art ที่กล่าวถึงการทำอะไรซ้ำ ๆ ในจำนวนมาก ๆ ที่มีผลงานที่โด่งดังในลักษณะคล้ายกันนี้

- การซ้ำในแบบ สุ่ม ได้ใช้คำว่า "ยุ่ง" จัดวางในลักษณะไม่เป็นระเบียบ เพื่อให้ความรู้สึกที่ไม่เป็นแบบแผน และเหมือนกับเคลื่อนไหวได้

- การซ้ำแบบเป็นแถวเป็นแนว ได้ใช้คำว่า เป็นแถวเป็นแนวมาร่วมจัดวางในลักษณะซ้ำ ๆ กันแบบเป็นแถวเป็นแนว คล้ายละอองสเปรย์ที่พ่นออกมาจากกระเบื้องยาฆ่าแมลงเพื่อฆ่า เพื่อแสดงให้เห็นถึงผลที่เกิดจากการซ้ำในแบบนี้

และทั้งหมดนี้ได้ทำการซ้ำ 2 ชุดต่อกัน เพื่อเป็นการล้อเล่นกับผู้อ่าน โดยเขียนไว้ที่สุดท้ายของหัวข้อนี้ว่า repeat again เป็นการเน้นย้ำถึงเรื่องการซ้ำอีกครั้งหนึ่งในตอนท้าย

5. Rhythm - จังหวะ

ลักษณะเด่นของจังหวะ ก็คือการที่มันคล้ายกับเสียงของคนตรี จึงเกิดแนวความคิดที่จะนำเอาบันไดเสียง 5 เสียงในสมุดโน้ตดนตรี มาใช้ในการออกแบบสาธิต และจัดวางตัวอักษรในแบบที่แตกต่างกัน ทั้งด้านขนาด, ความสูง, สี, น้ำหนัก, ความกว้าง, พื้นที่ว่าง และรูปแบบตัวอักษรเพื่อให้เกิดความรู้สึกคล้ายกับตัวอักษรเหล่านี้เป็นเสมือนโน้ตดนตรี ทำให้มีผลกับการมองเห็นล้อเล่นกับสายตา ดูน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

6. Size - ขนาดของตัวอักษร

แนวความคิดในหัวข้อ คือขนาดของตัวอักษรตั้งแต่ขนาดใหญ่จนเกินออกนอกสายตาเราไป ไล่มาจนกระทั่งถึงขนาดตัวอักษรที่เล็กจนหายไปจากสายตา เพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างของตัวอักษรในขนาดต่าง ๆ กัน ว่าให้ความรู้สึกที่เปลี่ยนไปอย่างไร เมื่อขนาดของตัวอักษรเปลี่ยนไป

7. Space - พื้นที่ว่าง

พื้นที่ว่างมีผลอย่างมากในการจัดวางตัวอักษร จึงเกิดแนวความคิดที่จะนำเอาพื้นที่ว่างทั้งหมดที่มากและน้อยมาออกแบบสาธิต เพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างของพื้นที่ล้อมรอบตัวอักษรที่เปลี่ยนไป โดยเปรียบเทียบระหว่างการจัดวางตัวอักษรที่เหมือนกันทุกประการ แต่จัดวางในพื้นที่ที่ขนาดต่างกัน เพื่อให้ผู้อ่านได้เห็นถึงผลลัพธ์ และง่ายต่อการเข้าใจ

8. Symbol - สัญลักษณ์

พวกเครื่องหมายทางภาษาต่าง ๆ รวมไปถึงชุดตัวอักษรพิเศษที่เป็นสัญลักษณ์ เช่นชุด Dingbat, Fleurons หรือ Isotype สัญลักษณ์ เป็นส่วนที่ช่วยสนับสนุนตัวอักษร แนวความคิดในหัวข้อนี้ คือการนำเอาสัญลักษณ์ต่างๆมา แทนตัวอักษรเป็นคำว่า Symbol เพื่อแสดงให้เห็นว่าถึงแม้ว่าสัญลักษณ์จะไม่ได้มีหน้าที่เหมือนกับตัวอักษร แต่ก็สามารถใช้แทนกัน และให้ความหมายที่เหมือนกันได้ หากรู้จักเลือกใช้สัญลักษณ์ที่เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการจะสื่อ และยังทำให้ดูมีลูกเล่น สามารถดึงดูดสายตาได้อีกด้วย

9. Type Face - แบบตัวอักษร

รูปแบบตัวอักษรที่มีมากมายทำให้เกิดแนวความคิดที่จะนำเอาความหลากหลายนี้มาออกแบบสาธิตให้เห็นถึงการเลือกใช้รูปแบบตัวอักษรที่เหมาะสมกับสารที่ต้องการจะสื่อ ซึ่งต้องการสื่อให้เห็น

ถึงการประสบความสำเร็จในการเลือกใช้รูปแบบตัวอักษรในลักษณะต่าง ๆ ในหัวข้อนี้มีการใช้รูปแบบตัวอักษรหลากหลายแบบเพื่อเป็นการส่งเสริมหัวข้อ และเพื่อให้เกิดการออกแบบที่หลากหลายด้วย

10. Weight – น้ำหนักของตัวอักษร

แนวความคิดในการออกแบบจัดวางตัวอักษรในหัวข้อนี้คือ การจัดวางตัวอักษรให้มีหลายน้ำหนัก และมีการกลับค่าของน้ำหนักเพื่อให้ผู้อ่านได้เห็นถึงความรู้สึกที่แตกต่างกัน ดูมีความน่าสนใจ และได้ผลลัพธ์ที่แปลกตายิ่งขึ้น

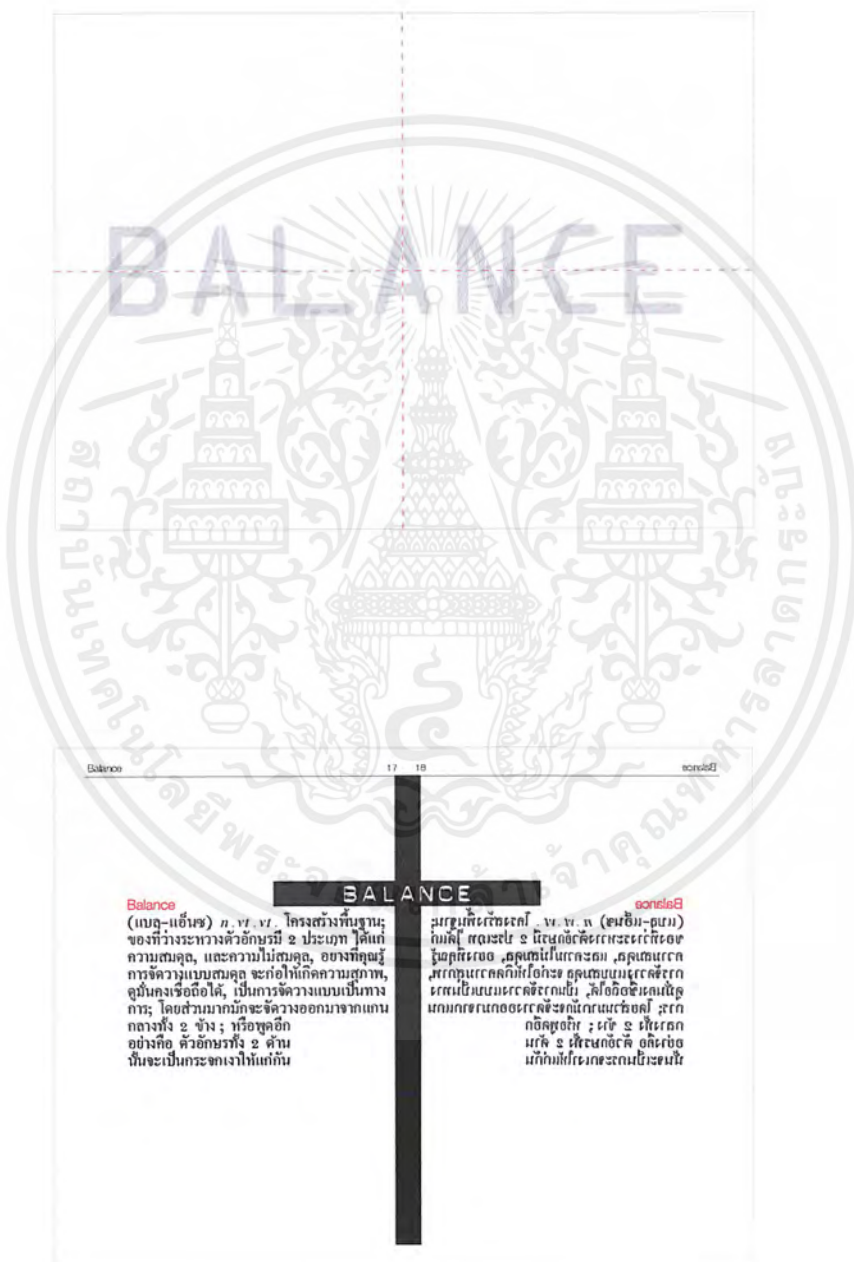

แบบร่างครั้งที่ 2

BALANCE

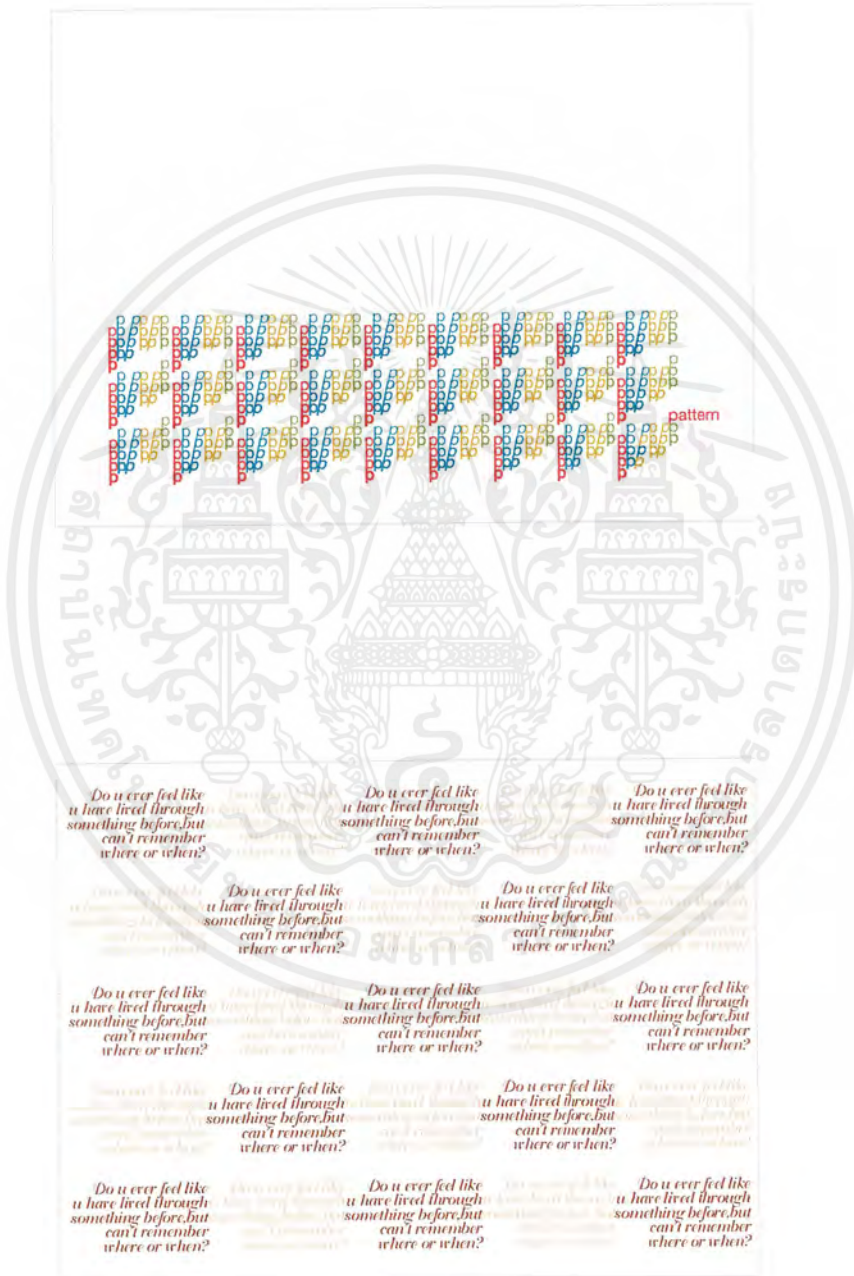
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

DIRECTION

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

REPETITION

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อ42ศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SIZE

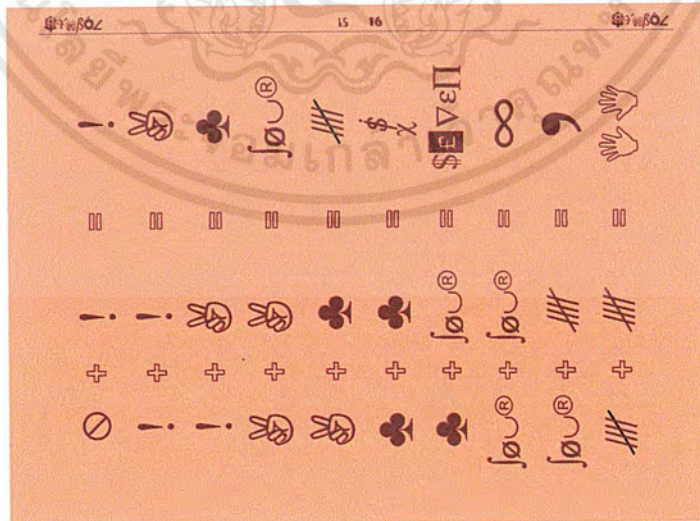

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SIZE

SYMBOL

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อ 44 ศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลงานจริง

BALANCE

balance

balance อวตาร

(แบบ-แอนซ์) n. v. พ. โครงสร้างพื้นฐาน; ของที่วางระหว่างตัวอักษร 2 ประเภท ได้แก่ ความสมดุล, และความไม่สมดุล, อย่างที่จุดมุ่ง การจัดวางแบบสมดุล จะก่อให้เกิดความสบาย, ดูนับคงเชื่อถือได้, เป็นการจัดวางแบบเป็นทางการ; โดยส่วนมากมักจะถูกวางออกมาจากแกน กลางทั้ง 2 ข้าง; หรือพูดอีก อย่างคือ ตัวอักษรทั้ง 2 ด้าน นั้นจะเป็นกระจกเงาในแก่กัน.....

Un- 10 11
Balance®
Un- 12 13
Balance®

ในจุดที่การจัดวางแบบไม่สมดุล; จะสร้างความเคลื่อนไหวในขณะนั้น,

Unbalance

คำยั้งที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่

positive.

or

negative

Unbalance

Unba-

lance

นั่นคือว่าทุกอย่าง คืออยู่ในภาวะเฉื่อย, หรือว่าทุกอย่างก็ไม่ใช่เลย, ล้วนมีภาวะ ขาดองขาดเหลืออยู่, หมดสิ้น, จึงมีทุกความหมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

BALANCE

SYMMETRY IS STATIC THAT IS TO SAY QUIET THAT IS TO SAY, INCONSPICUOUS.

William Addison Dwiggins

ความสมมาตร คือ
อะไรที่นิ่ง,
แล่งเรียนเฉย,
นิ่งแหละที่ทำ
ให้มันดู
สบเนียน,
ไม่หน้าสนใจ

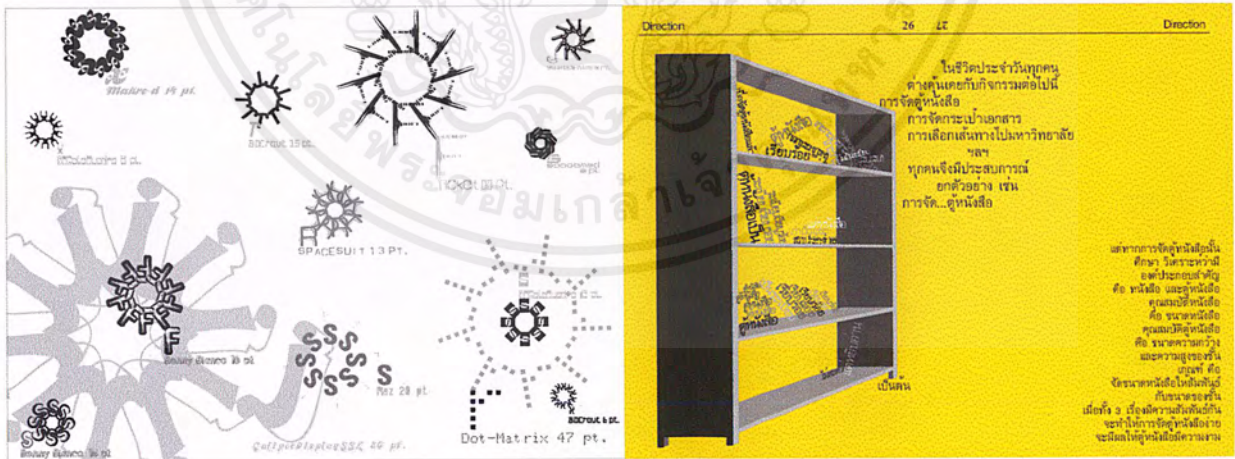
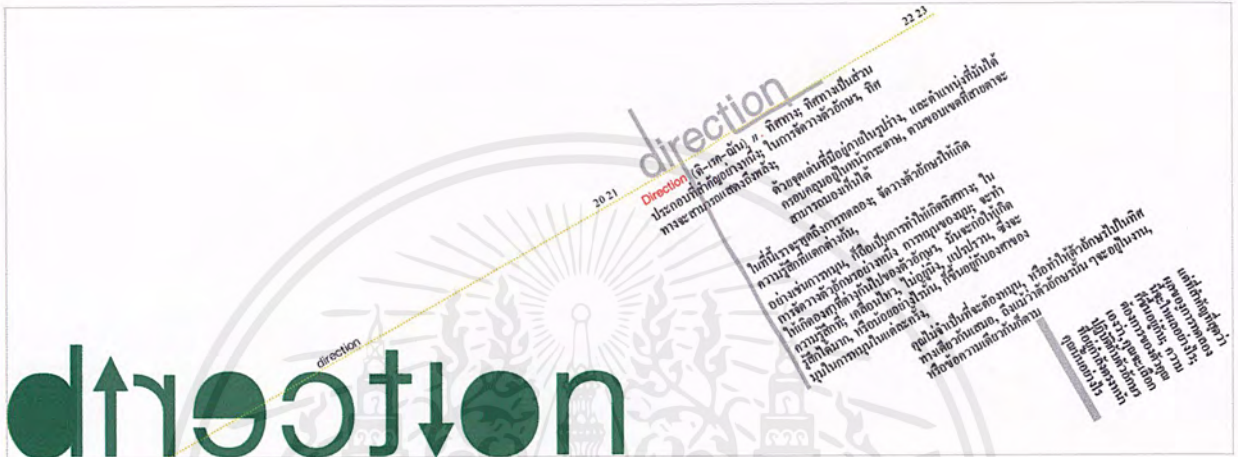
Un- 18 19 Balance

Feels Different
Doesn't it?

Feels Different
Doesn't it?

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อ 47 ศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

DIRECTION

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

DIRECTION

เมื่อต้อง
จัดการ
กับ
ข้อมูล
ที่
มากมาย
จน
ยาก
ที่จะ
จัด
ระเบียบ
ให้
เป็น
ระเบียบ
ที่
ชัดเจน
และ
ง่าย
ต่อการ
เข้าใจ
และ
ใช้
ข้อมูล
นั้น
อย่าง
มีประสิทธิภาพ

text
When it comes to handling
I like to challenge the audience
abit, but I know
"to hack off"

เอ็ด

or

right

-Michael Mabry
When you really want people to read it.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

REPETITION

Do u ever feel like u have lived through something before, but can't remember where or when?

A grid of 14 small, identical blocks arranged in two rows of seven. Each block contains a small version of the text and image from the top section, including the Thai text, the English question, and the 'REPETITION' graphic.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

REPETITION

Repetition 65 65 Repetition Repetition 65 65 Repetition

repetition (เรพีท-อัน) น. การซ้ำ; การซ้ำกันติดต่อกันเป็นปัจจัยที่สำคัญของการซ้ำ; ในกระบวนการทาง typographic เมื่อส่วนประกอบทาง typographic ใดถูกทำซ้ำ มันไม่เพียงแต่สร้างรูปแบบที่ซ้ำๆ กัน แต่ยังสร้างความน่าสนใจด้วยซ้ำๆ กัน

นี่คือภาพที่แสดงการซ้ำกันของตัวอักษร 'ุง' ในรูปแบบต่างๆ เพื่อสร้างรูปแบบที่ซ้ำๆ กัน

นอกจากการวางตัวอักษรที่ดูเหมือนกันจริงๆ แล้ว ยังมีสิ่งที่น่าสนใจเกี่ยวกับเรื่องนี้คือ การที่ตัวอักษรที่เหมือนกันสามารถที่จะสร้าง visual ที่แตกต่างกันได้ ขึ้นอยู่กับวิธีการวางตัวอักษร การวางตัวอักษรที่เหมือนกันสามารถที่จะสร้าง visual ที่แตกต่างกันได้ ขึ้นอยู่กับวิธีการวางตัวอักษร การวางตัวอักษรที่เหมือนกันสามารถที่จะสร้าง visual ที่แตกต่างกันได้ ขึ้นอยู่กับวิธีการวางตัวอักษร

Repetition 65 65 Repetition Repetition 65 65 Repetition

repetition (เรพีท-อัน) น. การซ้ำ; การซ้ำกันติดต่อกันเป็นปัจจัยที่สำคัญของการซ้ำ; ในกระบวนการทาง typographic เมื่อส่วนประกอบทาง typographic ใดถูกทำซ้ำ มันไม่เพียงแต่สร้างรูปแบบที่ซ้ำๆ กัน แต่ยังสร้างความน่าสนใจด้วยซ้ำๆ กัน

นี่คือภาพที่แสดงการซ้ำกันของตัวอักษร 'ุง' ในรูปแบบต่างๆ เพื่อสร้างรูปแบบที่ซ้ำๆ กัน

นอกจากการวางตัวอักษรที่ดูเหมือนกันจริงๆ แล้ว ยังมีสิ่งที่น่าสนใจเกี่ยวกับเรื่องนี้คือ การที่ตัวอักษรที่เหมือนกันสามารถที่จะสร้าง visual ที่แตกต่างกันได้ ขึ้นอยู่กับวิธีการวางตัวอักษร การวางตัวอักษรที่เหมือนกันสามารถที่จะสร้าง visual ที่แตกต่างกันได้ ขึ้นอยู่กับวิธีการวางตัวอักษร การวางตัวอักษรที่เหมือนกันสามารถที่จะสร้าง visual ที่แตกต่างกันได้ ขึ้นอยู่กับวิธีการวางตัวอักษร

Do u ever feel like u have lived through something before, but can't remember where or when?

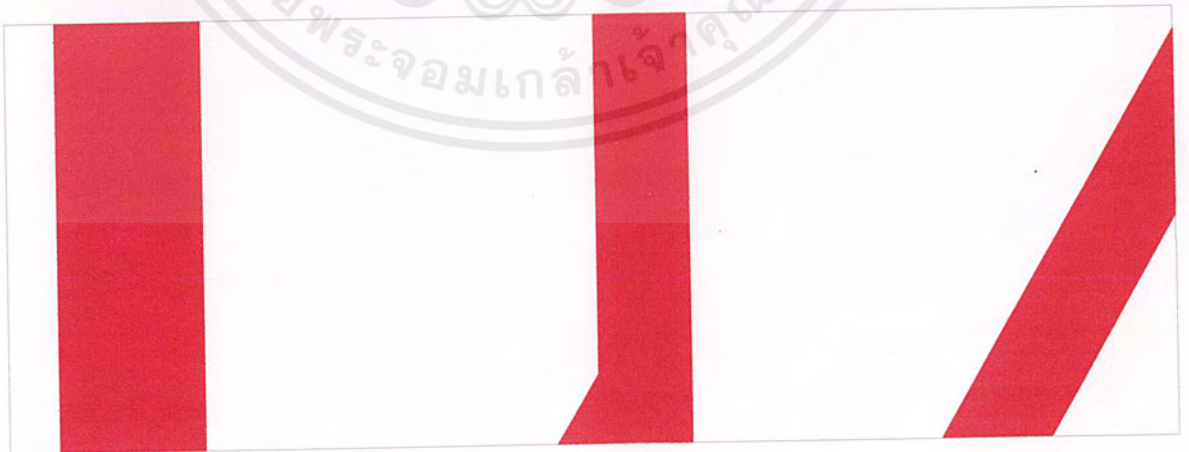
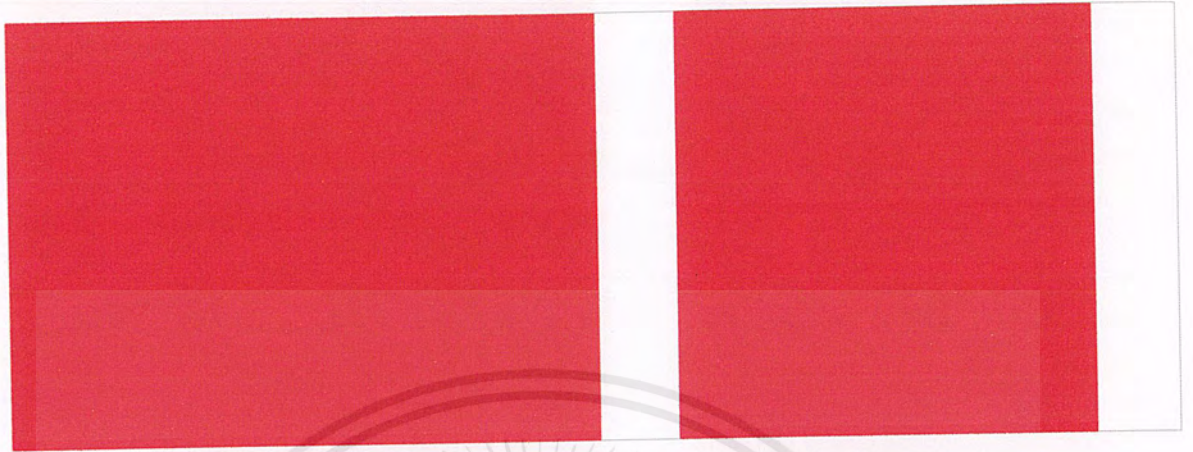
*repeat again (เรพีท-อะเกน-);
ทบทวนซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

คุณเคยรู้สึกเหมือนเคยผ่านสิ่งบางอย่างมาแล้วแต่จำไม่ได้ว่าที่ไหน หรือเมื่อไหร่หรือไม่? นั่นแหละคือความรู้สึก "เคย" และนี่คือสิ่งที่เราอยากให้คุณลองดู

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 53
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SIZE

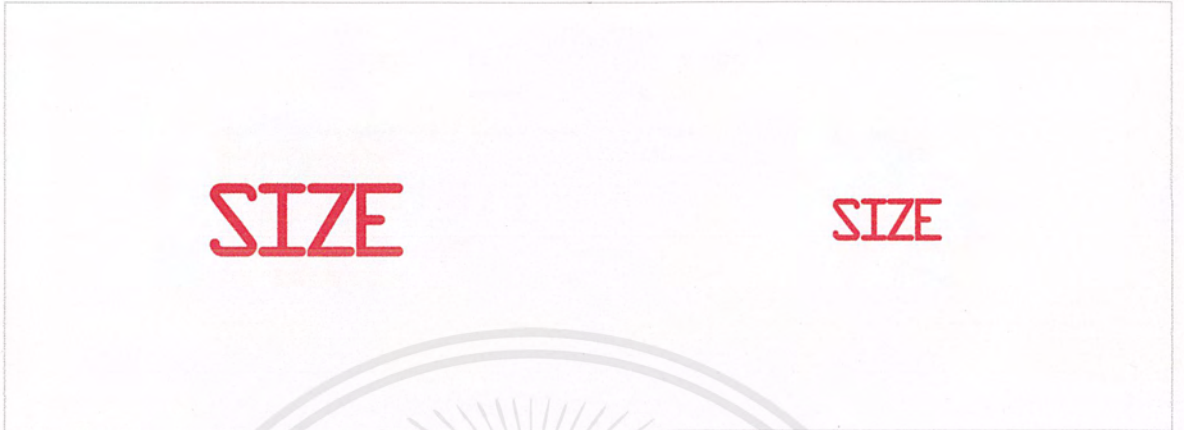
SIZE

SIZE

SIZE

SIZE SIZE

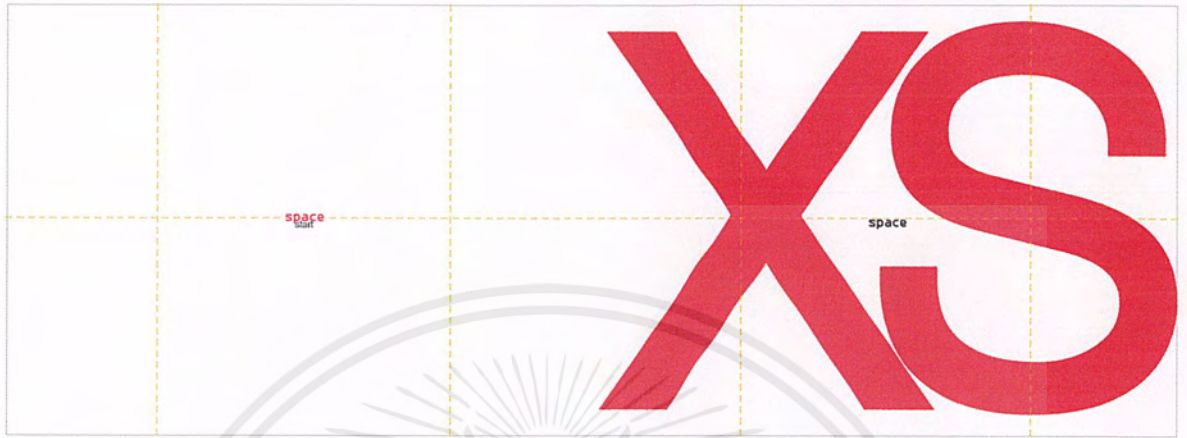
SIZE

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SPACE

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อ59ศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

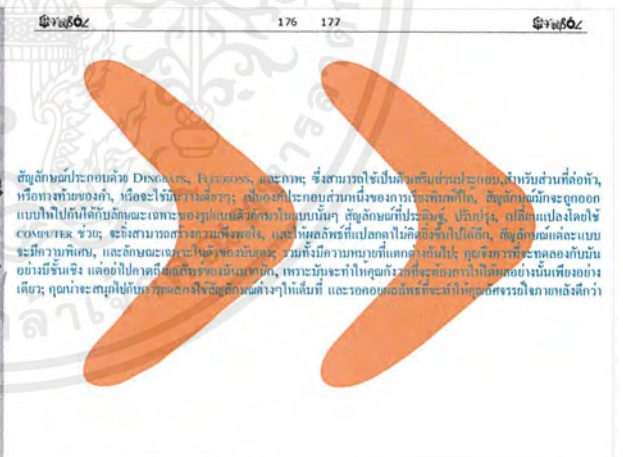
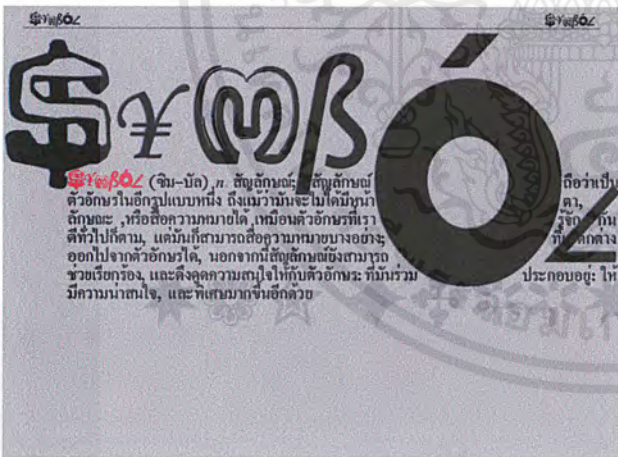

SYMBOL

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SYMBOL

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SYMBOL

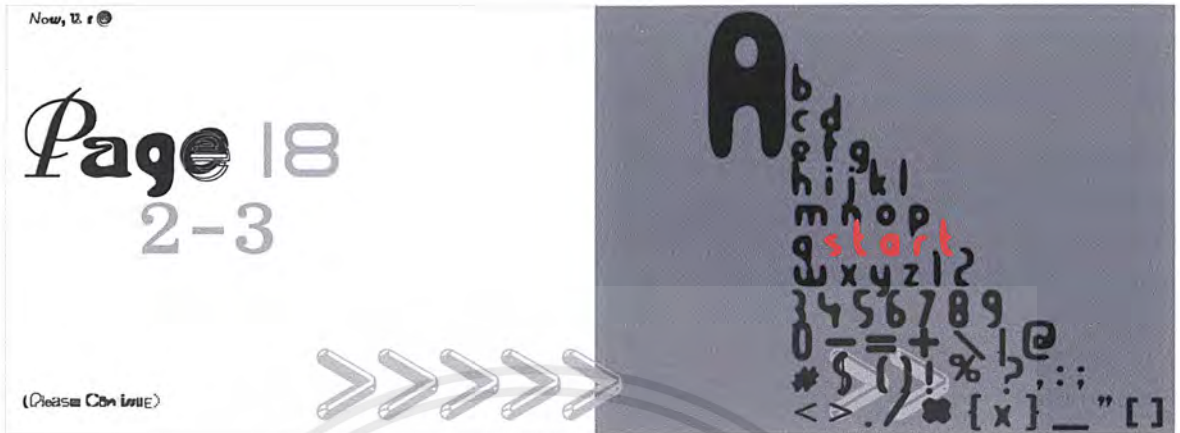

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

TYPE FACE

TYPE FACE

Type Face (ไทย เฟซ) *adj.* รูปแบบตัวอักษร; ลากแบบตัวอักษรที่มีให้เลือกใช่มากมาย ในปัจจุบัน ทำให้การตัดสินใจเลือกแบบตัวอักษร มาใช้; กลายเป็นการทดลองที่ล้ำคุณอย่างหนึ่ง ของการออกแบบ; ที่เกี่ยวข้องกับตัวอักษร, เพราะฉะนั้นเมื่อคุณคิดจะทดลอง; ก็ให้ลองดูหลายรูปแบบตัวอักษร, ลองบางแบบที่ไม่เคยใช้, และลองใช้มัน อย่างแตกต่าง; การดูองทิวในสิ่งที่ไม่เคยรู้, ลองมันทั้งๆที่คุณไม่รูด้วยซ้ำว่าผลลัพธ์ ที่ออกมาจะเป็นอย่างไร ไม่ต้องไปคาดหวัง; ถ้าคุณ ยังอยากได้ผลลัพธ์ที่น่าตื่นเตนอยู่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

END PAPER ด้านหน้า

A
q yj
a9
-ra9
q
ci n
yaeoiwib

END PAPER ด้านหลัง

A
ty p
er
gra-
p
h ic
dictionary

ผลงานจริง

รูปเล่มจริง - ปก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

บทสรุป

ในการออกแบบหนังสือเกี่ยวกับการจัดวาง Typography ที่แหวกออกจากกฎเกณฑ์นี้ สามารถตอบจุดประสงค์ในการออกแบบได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งยังอาจไม่ดีนัก แต่ก็สามารถแสดงถึงแนวทางใหม่ในการออกแบบจัดวาง Typography ได้ค่อนข้างตามที่คาดคิด ตลอดจนสามารถออกแบบได้ตามรูปแบบที่ต้องการ ในส่วนของข้อมูลยังไม่ีมากนัก เนื่องจากต้องจำกัดขอบเขตของเนื้อหาเพื่อให้เหมาะสมกับรูปแบบของงาน และระยะเวลาในการทำงาน

ปัญหาที่เกิดขึ้น

1. ข้อมูลในการทำงานยังไม่สมบูรณ์เต็มที่ จึงทำให้มีข้อจำกัดในการดีไซน์อยู่บ้าง
2. ในการสาธิตการออกแบบจัดวางตัวอักษร อาจมีบางตัวอย่างที่เกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนระหว่างผู้อ่านกับผู้ทำ เนื่องจากผู้ทำพยายามสาธิตการออกแบบจัดวางตัวอักษรในทัศนะคติของตนเอง ซึ่งอาจทำให้ผู้อ่านเข้าใจไม่ตรงตามที่คุณำเสนอ
3. เกิดความล่าช้า และไม่ประณีตเท่าที่ควร เนื่องจากขั้นตอนและวัสดุที่เลือกใช้ค่อนข้างต้องใช้เวลา และความชำนาญในการทำสูง

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. การสร้างงานออกแบบอย่างเป็นขั้นตอน สามารถอธิบายรายละเอียดในการทำงานได้
2. เกิดความรู้จักความเข้าใจในการออกแบบจัดวางตัวอักษรที่ป็นไปตามกฎข้อจำกัด จึงทำให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบในแนวทางใหม่ ๆ ที่ไม่ยึดติดกับกฎเกณฑ์ข้อจำกัดได้
3. ได้ทดลองทำงานจริงในการออกแบบ และทราบถึงปัญหา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการทำงานออกแบบครั้งต่อไป

บรรณานุกรม

- Blackwell, Lewis and Brody, Neville . G1 Subj : Contemp, Design, graphic . London : Laurence King Publishing, 1996
- Walton, Roger . Typographics Three Global Vision . New York : Hearst Books International and Duncan Baird Publishers, 1998
- นางสาวกานติมาณี อินทรประสิทธิ์ . ออกแบบหนังสือ DIMENSIONAL TYPOGRAPHY, ศิลปนิพนธ์ , สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง , 2542

ประวัติผู้เขียน

จิรายุ คูอมรพัฒนะ เกิดเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2521 กรุงเทพฯ จบการศึกษาระดับประถมศึกษาจากโรงเรียนเซนต์โยเซฟ ทิววัล1, จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนสายน้ำผึ้ง และจบการศึกษาระดับอุดมศึกษาจากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ภาควิชาศิลปะสถาปัตยกรรม สาขาวิชาศิลปสถาปัตยกรรม

